

Έργο

**«Παροχή Εξειδικευμένων Υπηρεσιών
για την Ανάπτυξη και Λειτουργία
Περιφερειακού Μηχανισμού
Διάγνωσης της Αγοράς Εργασίας στην
Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος»
(MIS 5075872)**

**Μελέτη με θέμα «Πρόβλεψη δεξιοτήτων και
θέσεων εργασίας στον τομέα της Γαλάζιας
Οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος»**

Σύνοψη – Βασικά Συμπεράσματα

Το παρόν κείμενο αφορά την μελέτη με τίτλο «**Πρόβλεψη δεξιοτήτων και θέσεων εργασίας στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας**», η οποία εκπονείται στο πλαίσιο του έργου «**Παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών για την Ανάπτυξη και Λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης της Αγοράς Εργασίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος**».

Στόχος της παρούσας μελέτης είναι η συνοπτική παρουσίαση του θεματικού τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας με τέτοιο τρόπο ώστε **να συνεισφέρει στο μέγιστο δυνατό βαθμό στον ορθά στοχευμένο σχεδιασμό πολιτικών και δράσεων για την κατάρτιση/επανακτάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος και την περαιτέρω βελτίωση των βασικών μεγεθών της αγοράς εργασίας της.**

Ο τομέας της **Γαλάζιας Οικονομίας** συνιστά ένα από τους πιο σημαντικούς και ανταγωνιστικούς, σε παγκόσμιο επίπεδο, τομείς οικονομικής ανάπτυξης της ΕΕ και **αποτελεί έναν από τους πρωταγωνιστικούς τομείς στην ελληνική οικονομία.**

Για τον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας έχουν δοθεί κατά καιρούς διάφοροι ορισμοί, αντανakλώντας τις διαφορετικές οπτικές και προσεγγίσεις πάνω στα ζητήματα της γαλάζιας οικονομίας και της γαλάζιας ανάπτυξης (Blue growth). Στην παρούσα μελέτη, για την πληρέστερη κατανόηση και αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης του τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας υιοθετείται ο ορισμός της Γαλάζιας Οικονομίας όπως αυτός έχει αποδοθεί από την ΕΕ (The EU Blue Economy Report, 2022). Ειδικότερα, **ως Γαλάζια Οικονομία ορίζεται το σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα σε θάλασσες και ωκεανούς, χρησιμοποιούν θαλάσσιους πόρους ως εισροές και σχετίζονται με την παραγωγή αγαθών ή/και την παροχή υπηρεσιών οι οποίες απευθείας θα συνεισφέρουν σε δραστηριότητες που πραγματοποιούνται σε θαλάσσιο περιβάλλον.**

Στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται 24.223 επιχειρήσεις που αντιστοιχούν στο 2% επί του συνόλου των επιχειρήσεων, με το αντίστοιχο ποσοστό στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος να κυμαίνεται στο 1,3% (1.263 επιχειρήσεις σε σύνολο 98.452 επιχειρήσεων).

Ως προς την οικονομική επίδοση των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας, οι τελευταίες κατέγραψαν για το 2019 ετήσιο κύκλο εργασιών ύψους 10,4 δις €, ποσοστό που αντιστοιχεί στο 3,3% του συνολικού τζίρου που παράγεται στην εγχώρια οικονομία. Το αντίστοιχο ποσοστό για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος βρίσκεται ελαφρώς πάνω από το εθνικό, αφού για το 2019 βρέθηκε στο 3,7%.

Επιπροσθέτως, ο τομέας της Γαλάζιας Οικονομίας (εδραιωμένοι κλάδοι) απασχολεί το 2,5% επί του συνόλου των απασχολούμενων της χώρας, με το αντίστοιχο ποσοστό στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος να βρίσκεται στο 2%¹.

Σε συνέχεια της ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης του τομέα σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, η μελέτη προχωράει με την ανάλυση του αναπτυξιακού προφίλ, των στρατηγικών και των δυνατοτήτων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, όπως αυτά περιγράφονται μέσα από τα στρατηγικά και αναπτυξιακά κείμενα της, με απώτερο σκοπό να εντοπίσει τις δυνατότητες και τις προοπτικές ανάπτυξης του εν λόγω θεματικού τομέα και να προβεί στην πρόταση ορθά στοχευμένων δράσεων κατάρτισης/επανακατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού της που απασχολείται ή που θέλει να απασχοληθεί στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας.

Ειδικότερα, αφού ληφθούν υπόψη: α) ο δυναμισμός των επαγγελματιών και των ειδικοτήτων του τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας στην Δυτική Ελλάδα, β) τα ευρωπαϊκά, εθνικά και περιφερειακά στρατηγικά κείμενα τα οποία αναδεικνύουν συγκεκριμένες στοχεύσεις για την ανάπτυξη του εν λόγω τομέα και γ) τα συμπεράσματα από την διενέργεια του Focus Group που πραγματοποιήθηκε με εκπροσώπους παραγωγικών φορέων, επιχειρήσεων, δημοσίων και ιδιωτικών φορέων εδρεύοντες στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και δραστηριοποιούμενοι στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας η παρούσα μελέτη καταλήγει στα παρακάτω αντικείμενα κατάρτισης:

- ▶ Διοικητικό Στέλεχος σε επιχειρήσεις θαλάσσιων μεταφορών
- ▶ Υπεύθυνος Πληροφοριακών Συστημάτων Διαχείρισης Εφοδιαστικής Αλυσίδας Λιμένων και Θαλάσσιων Μεταφορών
- ▶ Υπεύθυνος εξυπηρέτησης Πελατών και έκδοσης εισιτηρίων με χρήση νέων τεχνολογιών στα ακτοπλοϊκές συγκοινωνίες
- ▶ Στέλεχος Διαχείρισης Εφοδιαστικής Αλυσίδας
- ▶ Στέλεχος Διαμεταφοράς Προϊόντων/ Διαλογέας
- ▶ Τεχνικός Υδατοκαλλιέργειών
- ▶ Χειριστές μηχανών επεξεργασίας και συντήρησης
- ▶ Στέλεχος εξαγωγικού και διεθνούς εμπορίου
- ▶ Υπάλληλος Διοικητικής Υποστήριξης σε Τουριστικές Επιχειρήσεις
- ▶ Εκπαιδευτής Θαλάσσιων Σπορ (Ιστιοπλοΐα)
- ▶ E-commerce & Hospitality Sales & Marketing

¹ Τα ποσοστά ενδέχεται να παρουσιάζουν αποκλίσεις (υποεκτίμηση) από τα πραγματικά ποσοστά λόγω των περιορισμών της έρευνας που αναλύονται στο κεφάλαιο 4.1

Πίνακας Περιεχομένων

Σύνοψη – Βασικά Συμπεράσματα	3
1. Εισαγωγή.....	7
1.1 Ταυτότητα του έργου	7
1.2 Αντικείμενο και σκοπός της μελέτης.....	10
2. Μεθοδολογικό πλαίσιο για την εκπόνηση της μελέτης	12
2.1 Ποιοτική έρευνα.....	15
Ομάδα εστίασης (Focus Group)	15
2.2 Δευτερογενής έρευνα – Desk Research	16
3. Ο τομέας της «Γαλάζιας Οικονομίας»	18
3.1 Σύνοψη Παρουσίαση του τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας.....	18
Οι τομείς της Υδατοκαλλιέργειας, Ιχθυοκαλλιέργειας & Αλιείας στην Ελλάδα	22
3.2 Ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές & εργαλεία για την ανάπτυξη του τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας	26
Α. Νέα Προσέγγιση για την Ανάπτυξη μιας Βιώσιμης Γαλάζιας Οικονομίας	27
Β. Στρατηγικές Κατευθυντήριες Γραμμές για Βιώσιμη και Ανταγωνιστική Υδατοκαλλιέργεια	28
Γ. Νόμος υπ’ αρ. 4770 / 29-01-2021	30
Δ. Νόμος υπ’ αρ. 4832/2021	30
Ε. Πρόγραμμα Αλιείας, Υδατοκαλλιέργειας και Θάλασσας (ΠΑΛΥΘ) 2021-20272021 ..	30
ΣΤ. Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας – Ελλάδα 2.0 (Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας)	33
Ζ. Νέος Αναπτυξιακός Νόμος (Ν. 4887/2022).....	35
4. Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.....	37
4.1 Αριθμός επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα	37
4.2 Οικονομική επίδοση των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας.....	40
4.3 Αριθμός Απασχολούμενων στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας	42
5. Αναπτυξιακές δυνατότητες του τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.....	44
5.1 Συνοπτική παρουσίαση της αναπτυξιακής στρατηγικής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.....	44

5.2 Ανάλυση Ευκαιριών και Δυνατοτήτων – Μειονεκτημάτων και Απειλών για την ανάπτυξη του τομέα στην Περιφέρεια (SWOT Analysis).....	45
Περιφερειακή Ενότητα Αχαΐας.....	45
Περιφερειακή Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας.....	48
Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας.....	49
5.3 Ευρήματα από ενέργειες διαβούλευσης – Focus Group στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας.....	53
6. Προτάσεις ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος	54
Αντικείμενα Κατάρτιση μέσω της Αρχικής και Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης.....	55
Βιβλιογραφία.....	61

1. Εισαγωγή

1.1 Ταυτότητα του έργου

Η πράξη «Δημιουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας» έχει ενταχθεί στο πλαίσιο του Ε.Π. «Δυτική Ελλάδα» 2014-2020 Άξονα Προτεραιότητας 4 «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και των Διακρίσεων» και χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από Εθνικούς Πόρους.

Η εν λόγω πράξη αφορά τη σύσταση και λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού για τη διάγνωση των αναγκών της Αγοράς Εργασίας στην Δυτική Ελλάδα, και έχει ως στόχο την αναβάθμιση της διοικητικής ικανότητας της Περιφέρειας ως προς την παρακολούθηση και τη διάγνωση των αναγκών του τοπικού παραγωγικού συστήματος, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί και να επιτευχθεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό ένας ορθός σχεδιασμός πολιτικών και δράσεων στην αγορά εργασίας.

Η εν λόγω πράξη έρχεται να καλύψει ένα κενό το οποίο συνδέεται με:

- Την θεσμική υποχρέωση της Περιφέρειας να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ανάγκη Σύστασης Δικτύου Φορέων και Οργανισμών για τη

λειτουργία του Εθνικού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας σύμφωνα με τον ν. 4368/2016 (Α' 21) ως τμήμα του εν λόγω δικτύου.

- Την απουσία σε περιφερειακό επίπεδο επιστημονικών τεχνοκρατικών μηχανισμών για τη διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας σε συνάρτηση με τις ραγδαία μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες.

Ειδικότερα, ο Περιφερειακός Μηχανισμός θα περιλαμβάνει εργαλεία και αναλύσεις για την πρόβλεψη, αφενός, των αναγκών σε θέσεις εργασίας ανά επάγγελμα και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, και αφετέρου των μελλοντικών αναγκών σε δεξιότητες. Σκοπός είναι η αξιοποίηση του συνόλου των πληροφοριών και δεδομένων για τον έγκαιρο και ορθά στοχευμένο σχεδιασμό προγραμμάτων ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (κατάρτισης, εκπαίδευσης και δημιουργίας θέσεων εργασίας), αλλά και το στοχευμένο σχεδιασμό δράσεων για την διαχείριση των εκάστοτε αλλαγών (τακτικών ή/και έκτακτων) και της αναδιάρθρωσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.

Η υλοποίηση της συγκεκριμένης πράξης θα συμβάλλει:

- ▶ Στην εκπλήρωση της υποχρέωσης των Περιφερειών Ελλάδος (σύμφωνα με τον ν. 4368/2016), και ως εκ τούτου και της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, να υποβάλλουν στον Εθνικό Μηχανισμό Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας τις διαθέσιμες μελέτες, έρευνες και εμπειρογνωμοσύνες για την περιοχή ευθύνης τους, να συγκεντρώνουν δεδομένα που αφορούν ιδίως το αναπτυξιακό προφίλ της Περιφέρειας, το εργατικό δυναμικό, τον προσδιορισμό των αναγκών σε δεξιότητες και επαγγέλματα της αγοράς εργασίας σε Περιφερειακό επίπεδο.
- ▶ Στην επιδιωκόμενη και ευκαία αλληλεπίδραση των Περιφερειών, και ως εκ τούτου και της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, με την κεντρική διοίκηση προκειμένου να διασφαλίζεται η συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων που αναλαμβάνονται, ώστε με την σταδιακή ενίσχυση της συμμετοχής της (όπως και των υπόλοιπων Περιφερειών) και την ανταλλαγή τεχνογνωσίας να διασφαλισθεί η σταθερή συνεργεία των παρεμβάσεων σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.
- ▶ Στην καταγραφή των αναγκών της τοπικής αγοράς εργασίας σε επαγγελματικές δεξιότητες, ειδικότητες και θέσεις εργασίας από τη μεριά των επιχειρήσεων (skills demand).
- ▶ Στην καταγραφή των αναγκών και στη διαμόρφωση του προφίλ δεξιοτήτων (skills profile) του εργατικού δυναμικού και ειδικότερα των ανέργων ανά sub-group, λαμβάνοντας υπόψη παραμέτρους όπως το

φύλο, το επίπεδο μόρφωσης και η πρότερη επαγγελματική εμπειρία (skills supply).

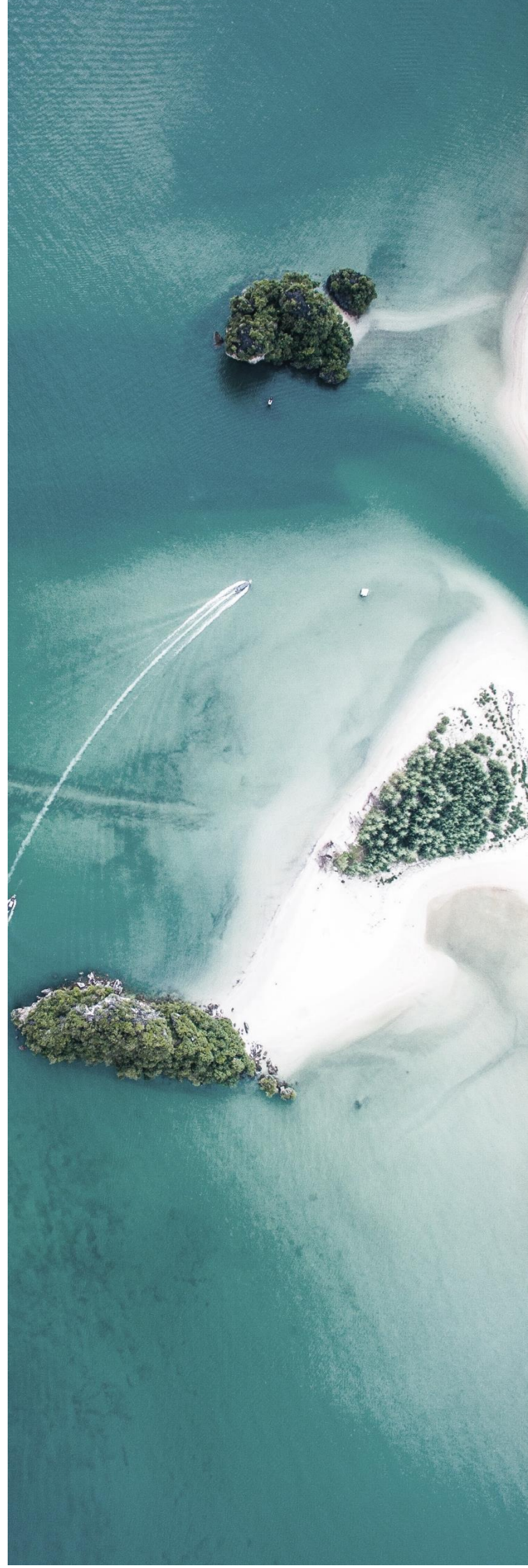
- ▶ Στη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού για κατάρτιση/επανακατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας σε ετήσια βάση, ο οποίος θα λαμβάνει υπόψη την καινοτομική διάσταση και την ειδικότερη αναπτυξιακή δυναμική της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.
- ▶ Στη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού προς όφελος της κατεύθυνσης της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας του ανθρώπινου δυναμικού της.
- ▶ Στην αναβάθμιση των συστημάτων πληροφόρησης προς όλους τους ενδιαφερόμενους, σχετικά με τις ευκαιρίες απασχόλησης και τις προβλέψεις επαγγελμάτων και δεξιοτήτων, γεγονός το οποίο θα διασφαλίσει την πρόσβαση και την αντιστοιχία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας, καθώς και θα βελτιώσει τη σύνδεση των προσφερόμενων προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς σε περιφερειακό επίπεδο.

Συνεπώς, **η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος** μέσω της σύστασης και της λειτουργίας του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας **θα ενισχύσει την πληροφόρησή της ως προς τις ανάγκες σε θέσεις εργασίας και δεξιότητες** του τοπικού παραγωγικού συστήματος αξιοποιώντας δεδομένα που δεν είναι διαθέσιμα σε εθνικό

επίπεδο. Συγκεκριμένα, η ζητούμενη πληροφόρηση καλύπτει τις εξής θεματικές:

1. Πληροφόρηση σχετικά με τη δυναμική των κλάδων και των επαγγελμάτων, καθώς και των προϋποθέσεων για την αύξηση της απασχόλησης στους εκάστοτε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας και στα συνδεδεμένα με αυτούς επαγγέλματα.
2. Πληροφόρηση σχετικά με την παραγωγικότητα των κλάδων και των πρόσφατων μεταβολών αυτής σε συγκεκριμένους κλάδους. Τυχόν αλλαγές στην παραγωγικότητα, είτε λόγω τεχνολογίας είτε λόγω οργάνωσης της εργασίας, επηρεάζει τις προβλέψεις για τα μεγέθη της απασχόλησης και της ανεργίας.
3. Πληροφόρηση σχετικά με τον δυναμισμό κλάδων/επαγγελμάτων σε αναλυτικότερο επίπεδο από τις επίσημες κατηγοριοποιήσεις που χρησιμοποιούμε στην ανάλυση των δευτερογενών δεδομένων. Επίσης, υπάρχουν ορισμένα επαγγέλματα και ομάδες επαγγελμάτων (π.χ. «πράσινα» επαγγέλματα) που δεν εμφανίζονται στις συγκεκριμένες κωδικοποιήσεις και για τα οποία δεν υπάρχει πληροφόρηση από τα δευτερογενή δεδομένα.
4. Αναλυτικές πληροφορίες για τις επαγγελματικές και τις «οριζόντιες» δεξιότητες συγκεκριμένων επαγγελμάτων.

1.2 Αντικείμενο και σκοπός της μελέτης

Η παρούσα μελέτη, με τίτλο «**Πρόβλεψη δεξιοτήτων και θέσεων εργασίας στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος**», αποτελεί τμήμα του Πακέτου Εργασιών (ΠΕ) 1.2 «**Μελέτες – Έρευνες Μηχανισμού – Τροφοδότηση αναπτυξιακού προγραμματισμού για την ΠΠ 2014 – 2020 και 2021 – 2027**» (κωδικός αναφοράς Π.1.2) του έργου «**Παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών για την Ανάπτυξη και Λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης της Αγοράς Εργασίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος**» το οποίο υλοποιείται στα πλαίσια της Πράξης «**Δημιουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας**» με Αναθέτουσα Αρχή την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.

10

Ειδικότερα, στο πλαίσιο του έργου περιλαμβάνεται ένα σύνολο θεματικών μελετών με τίτλο «**Στοχευμένες μελέτες σε θεματικούς τομείς της αγοράς εργασίας που σχετίζονται με αναπτυξιακές προτεραιότητες της Περιφέρειας**» (Π. 1.2.7), στο οποίο περιλαμβάνεται η εκπόνηση στοχευμένων μελετών σε θεματικούς τομείς της αγοράς εργασίας που σχετίζονται με αναπτυξιακές προτεραιότητες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος και αποσκοπούν στο να παράσχουν πληροφόρηση σχετικά με την πορεία των τομέων αυτών και των αναγκών τους σε θέσεις εργασίας και δεξιότητες (τουρισμός, βιομηχανία, αγροδιατροφή και βιομηχανία τροφίμων, τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών, γαλάζια οικονομία, κατασκευές, κλπ.).

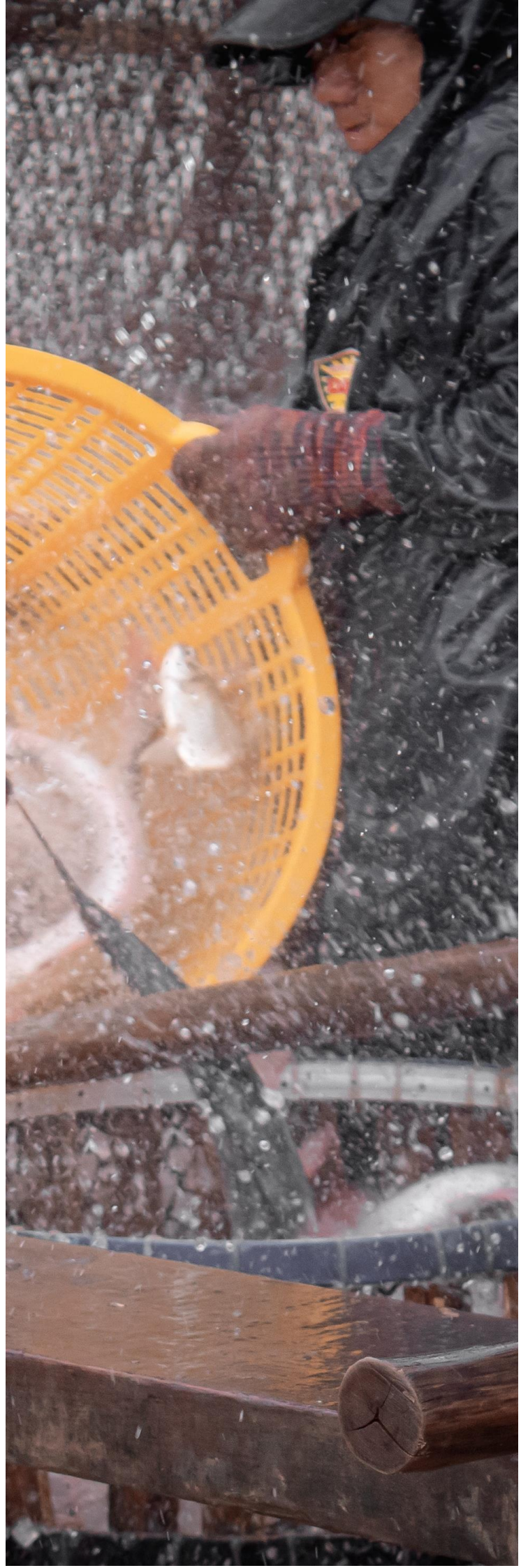
Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να συμβάλλει στην αναβάθμιση της διοικητικής ικανότητας της Περιφέρειας ως προς την παρακολούθηση και τη διάγνωση των αναγκών του τοπικού παραγωγικού συστήματος, με σκοπό τον ορθό σχεδιασμό πολιτικών και δράσεων στην αγορά εργασίας. Επιπλέον, στόχος της μελέτης είναι η αξιοποίηση αυτής της πληροφόρησης κατά το σχεδιασμό, βάσει δεδομένων, των προγραμμάτων ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (κατάρτισης, εκπαίδευσης και δημιουργίας θέσεων εργασίας), αλλά και των δράσεων για τη διαχείριση της αλλαγής και της αναδιάρθρωσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας. Η μελέτη υλοποιείται με βάση τα πρότυπα διασφάλισης της συμβατότητας της μεθοδολογίας παρακολούθησης των δεδομένων της αγοράς εργασίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας με τα ισχύοντα σε εθνικό επίπεδο (Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού – ΕΙΕΑΔ μέχρι τον Ιούνιο του 2022 και εν συνεχεία Μονάδα Εμπειρογνομόνων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων), καθώς και με βάση την «Εθνική Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων του Εργατικού Δυναμικού και τη Διασύνδεσή του με την Αγορά Εργασίας» όπως καθορίστηκε με τον Νόμο 4921/2022.

Η παρούσα μελέτη, επικεντρώνεται **κατά κύριο λόγο στους εδραιωμένους τομείς της Γαλάζιας Οικονομίας**, αφενός επειδή αυτοί φέρουν το κύριο βάρος της οικονομικής δραστηριότητάς

της, και αφετέρου επειδή προσφέρουν πλήθος διαθέσιμων δεδομένων για ανάλυση.

Στο τελευταίο κεφάλαιο συνθέτει όλα τα ευρήματα και τα δεδομένα που θα προκύψουν από την παραπάνω ανάλυση ώστε να καταλήξει σε:

- ▶ Προτάσεις σχετικά με τις ζητούμενες/αναδυόμενες θέσεις εργασίας στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας.
- ▶ Προτάσεις σχετικά με τις ζητούμενες/αναδυόμενες δεξιότητες στις ανωτέρω θέσεις εργασίας.
- ▶ Προτάσεις σχετικά με θεματικά αντικείμενα επαγγελματικής κατάρτισης με βάση τα ανωτέρα ευρήματα.

2. Μεθοδολογικό πλαίσιο για την εκπόνηση της μελέτης

Για την εκπόνηση της μελέτης αξιοποιήθηκαν τα εξής μεθοδολογικά εργαλεία και πηγές:

- 1. Βιβλιογραφική έρευνα** (υφιστάμενες μελέτες, δευτερογενή δεδομένα, κτλ.) αναφορικά με την υφιστάμενη κατάσταση του υπό εξέταση τομέα (πχ. κλάδοι που τον συνθέτουν, οικονομική επίδοση του κάθε επιμέρους κλάδου που αφορά τον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας, συμβολή του τομέα στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, μερίδιο απασχόλησης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, κτλ.).
- 2. Υιοθέτηση συγκεκριμένου μεθοδολογικού πλαισίου για την διερεύνηση των δεξιοτήτων** με βάση την αρχική μεθοδολογία του ΕΙΕΑΔ για την διάγνωση των δεξιοτήτων και όπως αυτή υιοθετήθηκε και μετεξελίχθηκε από την Μονάδα Εμπειρογνομώνων Απασχόλησης και Κοινωνικής Ασφάλισης (ΜΕΚΥ) όπου με βάση το νέο Νόμο 4921/2022 «Δουλειές Ξανά: Αναδιοργάνωση Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης και ψηφιοποίηση των υπηρεσιών, αναβάθμιση δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού και διάγνωσης των αναγκών εργασίας και άλλες διατάξεις» ανέλαβε το σχετικό έργο του καταργηθέντος ΕΙΕΑΔ.
- 3. Αξιοποίηση δεδομένων - δεικτών** αναφορικά με την ανάπτυξη και την απασχόληση στον εν λόγω τομέα μελέτης όπως έχουν αποτυπωθεί σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο (βλ. Ελληνική Στατιστική Αρχή, Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (<https://metrics.ekt.gr/>), ΔΥΠΑ, ΕΡΓΑΝΗ κλπ.).
- 4. Αξιοποίηση ευρημάτων από τα εργαλεία – διαδραστικούς πίνακες** του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας στην Δυτική Ελλάδα (www.rde-mae.gr) (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, ΕΡΓΑΝΗ και ΔΥΠΑ) που να αφορούν τον υπό μελέτη θεματικό τομέα με βάση το Π1.1 «Ανάπτυξη Μηχανισμού – Εργαλεία ανάλυσης του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης της Αγοράς Εργασίας» του έργου.
- 5. Αποδελτίωση και συνθετική επεξεργασία δεδομένων** στον θεματικό τομέα ως προς τον βαθμό που σχετίζεται με την εισαγωγή Καινοτομίας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΤΑΚ) στο πλαίσιο ανάλυσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της ανταγωνιστικότητας του περιφερειακού παραγωγικού συστήματος.
- 6. Αξιοποίηση ευρημάτων από focus group** στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας, το οποίο υλοποιήθηκε στην Αίθουσα της Αιτωλικής Αναπτυξιακής στις 09/12/2022 με παριστάμενους βασικούς εμπλεκόμενους εκπροσώπους παραγωγικών φορέων, επιχειρήσεων, δημοσίων και ιδιωτικών φορέων εδρεύοντες στην Περιφέρεια Δυτικής

Ελλάδας. Στο focus group έγιναν εξειδικευμένες εισηγήσεις σχετικά με την ανάλυση της πορείας του εν λόγω τομέα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος καθώς και χρήση κατάλληλου μεθοδολογικού εργαλείου (ερωτηματολογίου) προκειμένου να αναδειχθούν οι ειδικότερες ανάγκες της αγοράς εργασίας (θέσεις εργασίας και δεξιότητες) στον συγκεκριμένο τομέα. Για την διευκόλυνση της συλλογής των προτάσεων διανεμήθηκε, πριν την διοργάνωση των focus groups, ένα αρχικό κείμενο βάσης για τον υπό μελέτη τομέα, και εν συνεχεία μέσω του ερωτηματολογίου συλλέχθηκαν οι σχετικές προτάσεις από τους φορείς.

7. Αξιολόγηση της δυναμικής της οικονομικής δραστηριότητας στον υπό μελέτη τομέα, εκτίμηση για την εξέλιξή στην προσφορά και ζήτηση εργασίας και επίδοση του τομέα στην απασχόληση σε περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο.

8. Μεσοπρόθεσμη εκτίμηση/πρόβλεψη των τάσεων και της δυναμικής που εμφανίζουν τα διαφορετικά επαγγέλματα ανά θεματικό τομέα με βάση τη συνεκτίμηση των δυναμικών επαγγελμάτων, των προσόντων και δεξιοτήτων (λαμβάνοντας υπόψη ευρωπαϊκό σύστημα Ταξινόμησης Δεξιοτήτων/ Ικανοτήτων, Προσόντων και Επαγγελμάτων ESCO).

9. Συνθετική διάγνωση όλων των ανωτέρω που περιλαμβάνει:

i. Προτάσεις που αναδεικνύονται για ζητούμενες/αναδυόμενες θέσεις εργασίας στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας για τα επόμενα χρόνια.

ii. Προτάσεις που αναδεικνύονται για τις ζητούμενες/αναδυόμενες δεξιότητες (skills foresight) στις ανωτέρω θέσεις εργασίας στον υπό εξέταση τομέα (λαμβάνοντας υπόψη και το ευρωπαϊκό σύστημα Ταξινόμησης Δεξιοτήτων/ Ικανοτήτων, Προσόντων και Επαγγελμάτων ESCO).

iii. Προτάσεις για θεματικά αντικείμενα επαγγελματικής κατάρτισης με βάση τα ανωτέρω ευρήματα.

2.1 Ποιοτική έρευνα

Για την εις βάθος ανάλυση των προοπτικών της αγοράς εργασίας στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας πέραν της στατιστικής επεξεργασίας των διαθέσιμων στοιχείων χρησιμοποιήθηκε και η ποιοτική έρευνα.

Γενικότερα, η ποιοτική έρευνα στοχεύει στην εις βάθος διερεύνηση και κατανόηση του εξεταζόμενου ζητήματος, παρέχοντας τη δυνατότητα στον ερευνητή να αντλήσει πλούσιες πληροφορίες για το υπό εξέταση αντικείμενο/φαινόμενο ενδιαφέροντος του, αποτελώντας την ενδεδειγμένη μεθοδολογία για να απαντηθούν τα ερωτήματα που σχετίζονται με το «Γιατί» και το «Πώς» των διάφορων κοινωνικοοικονομικών φαινομένων. Η ποιοτική προσέγγιση αποτελεί μια κατά βάση διερευνητική μέθοδο η οποία στοχεύει περισσότερο στην ανάδυση νέων τυποποιήσεων και θεωρητικών μοντέλων, παρά στην επαλήθευση υποθέσεων.

Το βασικό πλεονέκτημα των ποιοτικών μεθόδων που εξυπηρετεί αυτή την στόχευση είναι η ευελιξία που χαρακτηρίζει την ερευνητική διαδικασία. Πιο συγκεκριμένα:

- Ο ερευνητικός σχεδιασμός βασίζεται σε ευέλικτες στρατηγικές που επιτρέπουν την ανατροφοδότηση των σταδίων της έρευνας όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο.
- Τα ερωτήματα που απευθύνονται στους συμμετέχοντες είναι ανοιχτού τύπου (μη-δομημένο ερωτηματολόγιο), γεγονός που αποτρέπει την επιβολή προκατασκευασμένων νοηματικών πλαισίων

στα υποκείμενα της έρευνας, αλλά και αφήνει τη δυνατότητα να ανακύψουν θέματα που πιθανώς δεν είχαν προβλεφθεί κατά τον σχεδιασμό.

- Η ανάλυση των δεδομένων βασίζεται σε δυναμικά εργαλεία όπως είναι η ανοιχτή κωδικοποίηση των δεδομένων και η συνεχής σύγκριση που επιτρέπουν στον ερευνητή να «επιστρέφει» στα δεδομένα σε όλες τις φάσεις τις αναλυτικής διαδικασίας.

Τελικώς, η ποιοτική διερεύνηση δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην δυναμική διάσταση των φαινομένων και παρέχει τη δυνατότητα να περιγράψουν λεπτομερώς οι τάσεις και οι εξελίξεις ενός τομέα. Η έμφαση στη δυναμική διάσταση των φαινομένων καθιστά την ποιοτική έρευνα κατάλληλη για να διερευνηθούν μεταβατικά φαινόμενα και να διερευνηθούν οι πιθανές εκβάσεις τους και οι επιπτώσεις που ενδεχομένως θα φέρουν στην ανάπτυξη του εκάστοτε τομέα οικονομικής δραστηριότητας.

Ομάδα εστίασης (Focus Group)

Η μεθοδολογική προσέγγιση της ομάδας εστίασης συνίσταται σε μια οργανωμένη συλλογική συνέντευξη και αλληλεπίδραση ενός αριθμού συμμετεχόντων για ένα εστιασμένο θέμα, όπως για παράδειγμα για έναν τομέα οικονομικής δραστηριότητας. Ένας εναλλακτικός ορισμός δίνει τις ομάδες εστίασης σαν τίτλο που δίδεται σε έναν ειδικό τύπο ομαδικής συνέντευξης, ο οποίος είναι δομημένος με σκοπό να συλλεχθεί λεπτομερής γνώση για ένα

συγκεκριμένο ζήτημα από επιλεγμένους συμμετέχοντες.

Εν γένει, ο ουσιώδης σκοπός των ομάδων εστίασης είναι η διερεύνηση μιας γκάμας αντιλήψεων και απόψεων για το ερευνητικό αντικείμενο και η βαθύτερη κατανόηση για τα υπό διερεύνηση θέματα μέσα από την οπτική γωνία των ίδιων των συμμετεχόντων (επιλεγμένοι συμμετέχοντες). Τα μέλη της ομάδας συγκεντρώνονται σε κοινό φυσικό περιβάλλον για να συζητήσουν οργανωμένα, με τη βοήθεια ενός ή περισσότερων διαμεσολαβητών, ένα συγκεκριμένο ζήτημα ή μια σειρά από αλληλοσχετιζόμενα ζητήματα.

Ένα από τα βασικότερα χαρακτηριστικά της μεθόδου των ομάδων εστίασης είναι ο συλλογικός της χαρακτήρας και η δυναμική της αλληλεπίδρασης που αναπτύσσεται στα πλαίσιά της.

Συνήθως, οι ομάδες εστίασης διεξάγονται με στόχο τη διερεύνηση ενός συγκεκριμένου αντικειμένου και σε συγκεκριμένα χωρο-χρονικά και κοινωνικο-πολιτισμικά πλαίσια. Οι συμμετέχοντες στην ομάδα «εστιάζουν» σε αυτό το συγκεκριμένο φαινόμενο ή διαδικασία ο κάθε ένας/μία από τη δική του/της οπτική γωνία, εκφράζοντας και συζητώντας διαφορετικές εμπειρίες και αντιλήψεις.

Βασικό ζήτημα στον σχεδιασμό των ομάδων εστίασης είναι η επιτυχής «μετάφραση» των ερευνητικών ερωτημάτων σε ερωτήματα ή θεματικές στην συζήτηση εντός της ομάδας εστίασης.

Η «μετάφραση» αυτή αποτυπώνεται στο κεντρικό «εργαλείο» της διεξαγωγής των ομάδων εστίασης που είναι ο Οδηγός της Συζήτησης (Discussion Guide). Ο οδηγός περιέχει όλες τις

ερωτήσεις και τις θεματικές για συζήτηση που θα τεθούν στους συμμετέχοντες, αν και στις περισσότερες περιπτώσεις η ίδια η δυναμική της συζήτησης και της ομάδας τις μεταβάλλει σημαντικά.

Επιπροσθέτως, ένας κρίσιμος παράγοντας για την επιτυχή διεξαγωγή της ομάδας εστίασης είναι ο ρόλος του διαμεσολαβητή (Moderator). Ο διαμεσολαβητής είναι ο κύριος υπεύθυνος για την ομαλή διεξαγωγή της συζήτησης, της πλήρους και ουσιαστικής ενημέρωσης των συμμετεχόντων για το αντικείμενο και τους σκοπούς της ομάδας εστίασης, την εξασφάλιση της όσο τον δυνατό πιο ισότιμης συμμετοχής όλων των συμμετεχόντων, της αντιμετώπισης των απρόβλεπτων γεγονότων, της θέσης των κατάλληλων ερωτήσεων και της πρόκλησης πλούσιας και ουσιαστικής συζήτησης.

2.2 Δευτερογενής έρευνα – Desk Research

Η βιβλιογραφική έρευνα αποτελεί βασικό μεθοδολογικό εργαλείο για τη διερεύνηση των διεθνών εξελίξεων, αλλά και την ενσωμάτωση προτεινόμενων τεχνικών, μεθόδων και λύσεων σε φαινόμενα ή προβλήματα που αντιμετωπίζονται σε διεθνές επίπεδο και συνεπώς, έχουν αντιμετωπιστεί σε πολλές περιπτώσεις. Επίσης χρησιμοποιείται για τη διερεύνηση των τρεχουσών εξελίξεων στα διάφορα επίπεδα λήψης αποφάσεων για την καταλληλότερη προσαρμογή των προτεινόμενων παρεμβάσεων, καθώς και για τη μελέτη της διεθνούς εμπειρίας και καλών πρακτικών.

Η επιτυχία της δευτερογενούς έρευνας διασφαλίζεται με δύο τρόπους, αφενός με τον ακριβή προσδιορισμό των ερευνητικών ερωτημάτων και αφετέρου με τη θέσπιση κριτηρίων αναφορικά με την ποιότητα των δεδομένων που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση.

Η πτυχή της ποιότητας απαιτεί μεγάλη εμπειρία και προσοχή τόσο στο φορέα που συνέλεξε τα πρωτογενή δεδομένα/συμπεράσματα, όσο και στη μεθοδολογία που ακολούθησε για τη συλλογή/εξαγωγή τους.

Οι πηγές άντλησης ποσοτικών δεδομένων είναι πολλαπλές και παρέχουν τη δυνατότητα στους ερευνητές – μελετητές, στους οικονομικούς αναλυτές, στους κοινωνικούς επιστήμονες και στους διάφορες επιστήμονες να επιλέξουν δεδομένα που αρμόζουν στα ερευνητικά τους ενδιαφέροντα. Στις πηγές αυτές 17 συγκαταλέγονται δεδομένα από απογραφές, μελέτες, κρατικές έρευνες, χρονικά εντοπισμένες (cross-sectional) και διαχρονικές (longitudinal) μελέτες, καθώς και δεδομένα από διοικητικά και δημόσια αρχεία.

Η συγκεκριμένη μέθοδος χρησιμοποιείται στην υλοποίηση κοινωνικών μελετών, μελετών οικονομικής ανάπτυξης και κλαδικής ανάλυσης και αναφέρεται στην αξιοποίηση υλικού προηγούμενων ερευνών (κυρίως δειγματοληπτικών ερευνών), ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας και δημοσιευμένων μελετών. Επιπρόσθετα, τα δεδομένα που βασίζονται σε απογραφικές μεθόδους χρησιμοποιούνται και σαν πλαίσιο και βάση συγκρίσεων (benchmark) των δεδομένων που προκύπτουν από στατιστικές έρευνες. Επιπλέον, τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται στη δευτερογενή ανάλυση αποτελούν συχνά το

αποτέλεσμα μεγάλης κλίμακας ερευνών που έχουν πρωτογενώς συλλεχθεί από υπηρεσίες και οργανισμούς με εμπειρία στις ποσοτικές έρευνες.

Η δευτερογενής ανάλυση παρέχει τη δυνατότητα στους ερευνητές, που δεν έχουν τις υποδομές να συλλέξουν πρωτογενή δεδομένα, να διερευνήσουν ερευνητικά ζητήματα του ενδιαφέροντος τους. Επιπλέον, επιτρέπει τη χρήση συνδυασμού δεδομένων από διαφορετικές πηγές, η ανάλυση των οποίων δύναται να αποκαλύψει ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες σχέσεις.

Συμπερασματικά, η μέθοδος αυτή αναφέρεται στην αναζήτηση, συλλογή, επεξεργασία και σύνθεση:

1. Υλικού προηγούμενων ερευνών (κυρίως δειγματοληπτικών ερευνών), μελετών, δημοσιευμένων δεδομένων, ποσοτικών και στατιστικών στοιχείων, δεικτών, πινάκων, κ.ο.κ.
2. Πληροφοριών από την Αναθέτουσα Αρχή.
3. Εντύπων, εκθέσεων, οδηγών και φυλλαδίων από επίσημους και έγκυρους φορείς.
4. Συμπερασμάτων από την ελληνική και τη διεθνή βιβλιογραφία.
5. Καλών πρακτικών/επιτυχημένων παραδειγμάτων (case studies) από το εξωτερικό κλπ.

3. Ο τομέας της «Γαλάζιας Οικονομίας»

3.1 Σύντομη Παρουσίαση του τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας

Ο τομέας της Γαλάζιας Οικονομίας συνιστά ένα από τους πιο σημαντικούς και ανταγωνιστικούς, σε παγκόσμιο επίπεδο, τομείς οικονομικής ανάπτυξης της ΕΕ και αποτελεί έναν από τους πρωταγωνιστικούς τομείς στην ελληνική οικονομία. Επίσης, διαδραματίζει ένα πολύ σημαντικό ρόλο στους στόχους που έχουν τεθεί από την ΕΕ για την πράσινη μετάβαση (Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και «Agenda 2030» του ΟΗΕ) και την ενίσχυση της βιωσιμότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας, για την οποία η διατήρηση και η προστασία των φυσικών πόρων κατέχουν κρίσιμη σημασία θέση.

Για τον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας έχουν δοθεί κατά καιρούς διάφοροι ορισμοί, αντανakλώντας τις διαφορετικές οπτικές και προσεγγίσεις πάνω στα ζητήματα της γαλάζιας οικονομίας και της γαλάζιας ανάπτυξης (Blue growth). Στην παρούσα μελέτη, για την πληρέστερη κατανόηση και αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης του τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας υιοθετείται ο ορισμός της Γαλάζιας Οικονομίας όπως αυτός έχει αποδοθεί από την ΕΕ (The EU Blue Economy Report, 2022). Ειδικότερα, ως Γαλάζια Οικονομία ορίζεται το σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα σε θάλασσες και ωκεανούς, χρησιμοποιούν

θαλάσσιους πόρους ως εισροές και σχετίζονται με την παραγωγή αγαθών ή/και την παροχή υπηρεσιών οι οποίες απευθείας θα συνεισφέρουν σε δραστηριότητες που πραγματοποιούνται σε θαλάσσιο περιβάλλον.

Συνεπώς, μια πρώτη κατηγοριοποίηση του τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας περιλαμβάνει εκείνες τις δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα σε ωκεανούς, θάλασσες και παράκτιες περιοχές (marine-based activities), όπως είναι η ναυτιλία, η αλιεία, οι υδατοκαλλιέργειες, η αφαλάτωση, οι θαλάσσιες μεταφορές, κτλ., καθώς και εκείνες τις δραστηριότητες που χρησιμοποιούν ή/και παράγουν προϊόντα και υπηρεσίες που θα συνεισφέρουν άμεσα στις θαλάσσιες δραστηριότητες όπως είναι η ναυπήγηση και η επισκευή πλοίων και σκαφών, η επεξεργασία θαλασσινών τροφίμων, οι δραστηριότητες στους λιμένες, η κατασκευή τεχνολογικών και ψηφιακών προϊόντων για την ναυσιπλοΐα, κτλ. (marine-related activities).

Μια δεύτερη κατηγοριοποίηση του ευρύτερου τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας περιλαμβάνει εκείνες τις δραστηριότητες που συγκαταλέγονται στους εδραιωμένους/παραδοσιακούς τομείς της Γαλάζιας Οικονομίας και εκείνες τις

δραστηριότητες που συγκαταλέγονται στους αναδυόμενους τομείς της Γαλάζιας Οικονομίας.

Εδραιωμένοι Τομείς Γαλάζιας Οικονομίας

- Έμβιοι Θαλάσσιοι Πόροι
- Άβιοι Θαλάσσιοι Πόροι
- Θαλάσσιες Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
- Λιμένες και Λιμενικές Δραστηριότητες
- Ναυπηγοεπισκευαστικός Τομέας
- Θαλάσσιες Μεταφορές
- Παράκτιος Τουρισμός

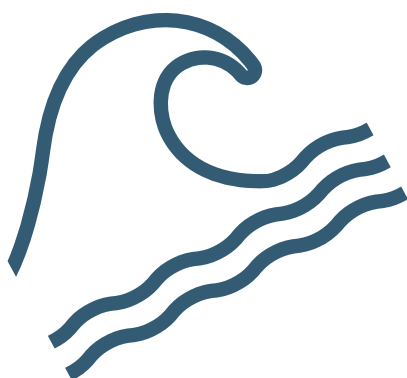
Αναδυόμενοι Τομείς Γαλάζιας Οικονομίας

- Ωκεάνια Ενέργεια
- Ωκεάνια Βιο-οικονομία και Βιοτεχνολογία
- Αφαλάτωση
- Θαλάσσια Άμυνα, Ασφάλεια και Επιτήρηση
- Ερευνητικές Δραστηριότητες
- Υποδομές (υποθαλάσσια καλώδια, ρομποτική, κτλ.)

Η παρούσα μελέτη, επικεντρώνεται κατά κύριο λόγο στους εδραιωμένους τομείς της Γαλάζιας Οικονομίας, αφενός επειδή αυτοί φέρουν το κύριο βάρος της οικονομικής δραστηριότητάς της, και αφετέρου επειδή προσφέρουν πλήθος διαθέσιμων δεδομένων για ανάλυση. Για την ακριβέστερη επεξεργασία και ερμηνεία των

διάφορων οικονομικών μεγεθών (αριθμό επιχειρήσεων, κύκλο εργασιών, αριθμό απασχολούμενων) στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι εδραιωμένοι τομείς της Γαλάζιας Οικονομίας με τους αντίστοιχους κλάδους που τους συνθέτουν.

	Αλιεία
	Υδατοκαλλιέργειες
Έμβιοι Θαλάσσιοι Πόροι	Επεξεργασία και συντήρηση ψαριών, καρκινοειδών και μαλακίων
	Διανομή Αλιευτικών Προϊόντων
	Εξαγωγή Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου
Άβιοι Θαλάσσιοι Πόροι	Λοιπά Ορυκτά
	Υποστηρικτικές Δραστηριότητες Εξόρυξης
Θαλάσσιες Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας	Υπεράκτια Αιολική Ενέργεια
Λιμένες και Λιμενικές Δραστηριότητες	Διακίνηση και Αποθήκευση Φορτίων
	Έργα Λιμένων
Ναυπηγοεπισκευαστικός Τομέας	Κατασκευή και Επισκευή Πλοίων και Σκαφών
	Μεταφορά Επιβατών
Θαλάσσιες Μεταφορές	Μεταφορά Φορτίων
	Λοιπές Μεταφορικές Υπηρεσίες

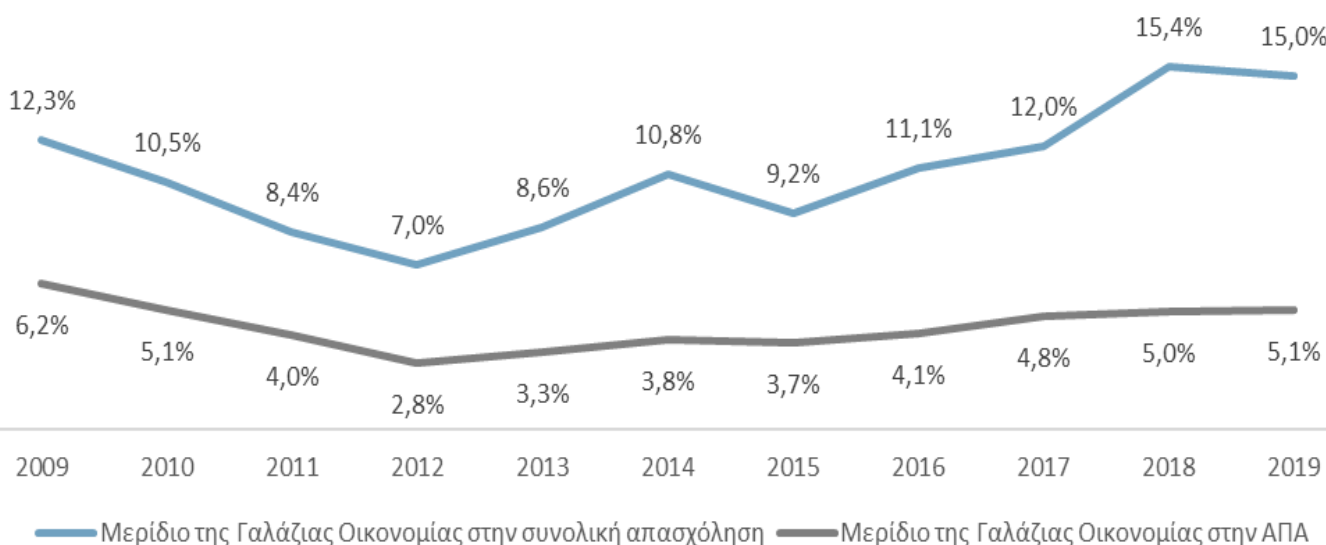
	Υπηρεσίες Ενοικίασης και Μίσθωσης Εξοπλισμού Θαλάσσιων Μεταφορών
	Μετακίνηση
Παράκτιος Τουρισμός	Διαμονή
	Λοιπές Υπηρεσίες

Σύμφωνα με τα τελευταία δεδομένα για το έτος 2019 (The EU Blue Economy Report, 2022), στο σύνολο της ΕΕ οι εδραιωμένοι τομείς της Γαλάζιας Οικονομίας προσέφεραν απασχόληση σε 4,45 εκ. άτομα (2,3% επί του συνόλου των απασχολούμενων στην ΕΕ), ενώ απέφεραν ένα κύκλο εργασιών ύψους 667,2 δις € και 183,9 δις. € ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (2.3% επί της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας σε επίπεδο ΕΕ).

Στην Ελλάδα οι εδραιωμένοι τομείς της Γαλάζιας Οικονομίας, σύμφωνα με τα στοιχεία για το 2019, απασχολούσαν περίπου 570.017 εργαζομένους (15% επί του συνόλου των εργαζομένων) κατατάσσοντας την **Ελλάδα πρώτη, ανάμεσα στα**

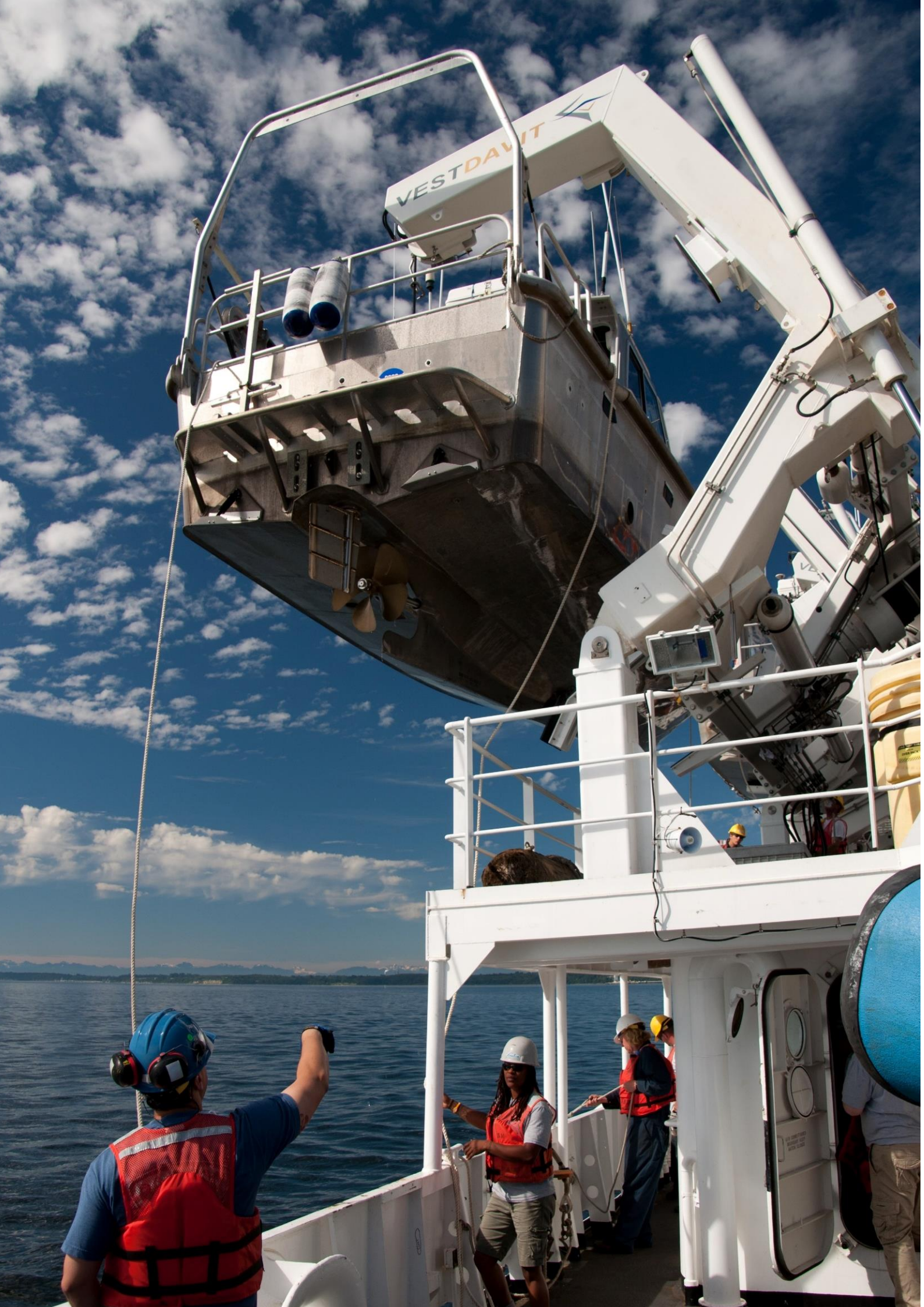
υπόλοιπα κράτη – μέλη της ΕΕ, ως προς το ποσοστό των εργαζομένων που απασχολείται στον εν λόγω τομέα¹.

Επιπροσθέτως, ο κλάδος της υδατοκαλλιέργειας καταγράφει στην Ελλάδα ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά απασχόλησης συγκριτικά με τις υπόλοιπες χώρες – μέλη της ΕΕ. Ειδικότερα, **ο κλάδος των ιχθυοκαλλιεργειών δημιουργεί θέσεις εργασίας σε 10 από τις 13 περιφέρειες της Ελλάδας με τη Δυτική Ελλάδα, την Στερεά Ελλάδα, την Πελοπόννησο και την Αττική να έχουν τις περισσότερες θέσεις εργασίας².** Η Περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδας με την Στερεά Ελλάδα βρίσκονται στην πρώτη θέση με ποσοστά 24,3% και 24,7% αντίστοιχα. Συνεπώς, προκύπτει ότι προσφέρονται θέσεις εργασίες και προοπτικές στην περιοχή του ενδιαφέροντος μας σε διάφορα σχετικά αντικείμενα όπως ιχθυοκαλλιέργειες, Ερευνητικά Κέντρα Αναπαραγωγής, Χειρισμός Μηχανημάτων και Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων.

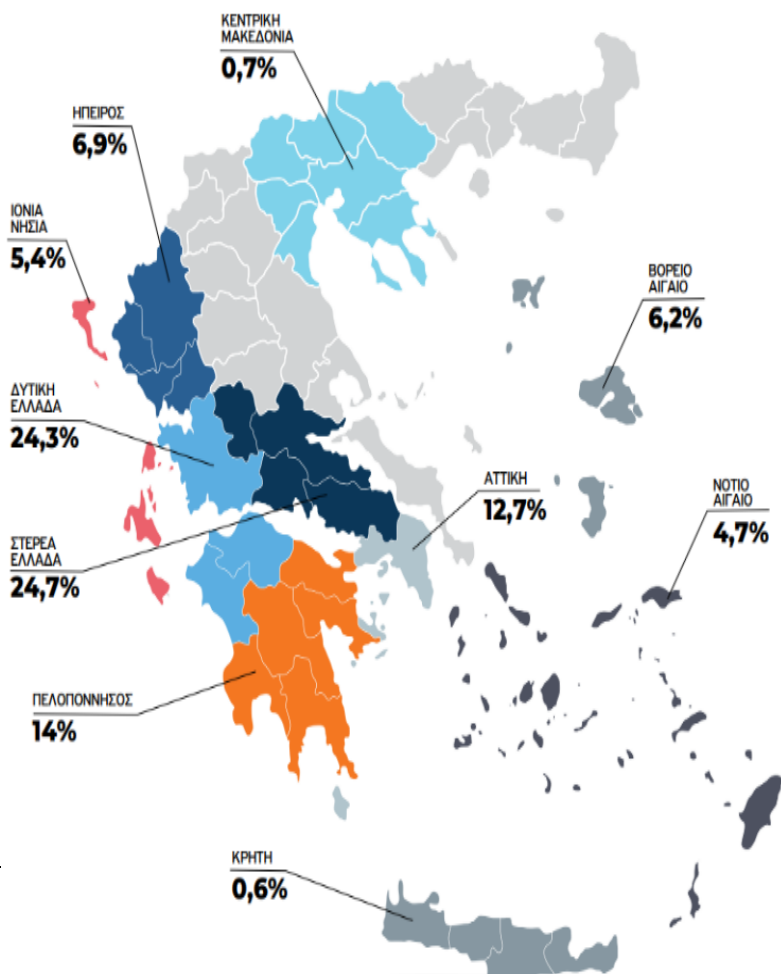

¹ European Union (2022), *The Blue Economy Report 2022 Annexes*, διαθέσιμο στο <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/8ebb4561-db10-11ec-a95f-01aa75ed71a1/language-en>

² ΕΛΟΠΥ, Ετήσια Έκθεση Υδατοκαλλιέργειας 2022

Κατανομή θέσεων εργασίας ιχθυοκαλλιέργειας ανά περιφέρεια

Όσον αφορά τη **συνεισφορά της Γαλάζιας Οικονομίας στην εγχώρια Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία**, αυτή ανήλθε στα 8,3 δις €, ποσό που αντιστοιχεί στο 5,1% επί της συνολικής εγχώριας Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας και κατατάσσει την **Ελλάδα τέταρτη ανάμεσα στις χώρες μέλη της ΕΕ**. Κυρίαρχος κλάδος για την Ελλάδα είναι ο **παράκτιος τουρισμός** ο οποίος απορροφάει το 85% των απασχολούμενων του τομέα και συνεισφέρει το 66% στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία του τομέα. Τέλος, την δεκαετία 2009 – 2019 οι απασχολούμενοι στην Γαλάζια Οικονομία αυξήθηκαν κατά 4%, ενώ η

Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία της μειώθηκε κατά 37%.

Όσον αναφορά τους αναδυόμενους τομείς της Γαλάζιας Οικονομίας επί της ουσίας περιλαμβάνουν εκείνους τους τομείς και εκείνες τις οικονομικές δραστηριότητες που συνδέονται με το θαλάσσιο περιβάλλον, αλλά είτε ακόμα δεν έχουν «ωριμάσει» - νέοι τομείς οικονομικής δραστηριότητας - (π.χ. ωκεάνια ενέργεια) είτε δεν υπάρχουν διαθέσιμα δημόσια δεδομένα για αυτούς (π.χ. θαλάσσια άμυνα, ασφάλεια και επιτήρηση). Ωστόσο, πρόκειται για τομείς οι οποίοι, εξαιτίας της τεχνολογικής και ψηφιακής επανάστασης, καθώς των απαιτήσεων που επιβάλλει η κλιματική αλλαγή και η εν εξελίξει ενεργειακή κρίση, **παρουσιάζουν ισχυρές προοπτικές ανάπτυξης και δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας**.

Οι τομείς της Υδατοκαλλιέργειας, Ιχθυοκαλλιέργειας & Αλιείας στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα στους εδραιωμένους τομείς της Γαλάζιας Οικονομίας ιδιαίτερη θέση κατέχουν οι υδατοκαλλιέργειας, οι ιχθυοκαλλιέργειας και η αλιεία.

Η υδατοκαλλιέργεια και η ιχθυοκαλλιέργεια περιλαμβάνουν την εκτροφή ψαριών, καρκινοειδών, μαλακίων, θαλάσσιων φυτών, άλγης και άλλων οργανισμών και συγκρίνονται με την αλιεία, που είναι η συγκομιδή ελεύθερων πληθυσμών ψαριών και θαλασσινών. **Η παραγωγή των ιχθυοκαλλιεργειών στην ΕΕ συγκεντρώνεται κυρίως σε 5 χώρες: Ισπανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Γαλλία, Ιταλία και Ελλάδα, καλύπτοντας το 75% επί του συνόλου της ΕΕ.**

Η θαλάσσια ιχθυοκαλλιέργεια αντιπροσωπεύει το **85% του όγκου και το 98%** της αξίας της ελληνικής υδατοκαλλιέργειας. Το 2021 ο κλάδος της υδατοκαλλιέργειας σημείωσε ρεκόρ αύξησης πωλήσεων και επανήλθε στα επίπεδα του 2019 αν και παρουσιάστηκε αύξηση του κόστους παραγωγής με ανατιμήσεις στις ιχθυοτροφές, στην ενέργεια, στο υγρό οξυγόνο, στα υλικά συσκευασίας καθώς και στο κόστος μεταφοράς. Το 2021 η συνολική παραγωγή μεσογειακών ψαριών ιχθυοκαλλιέργειας ανήλθε σε 131.250 τόνους, αξίας 636 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση 7% ως προς τον όγκο και σχεδόν 10% ως προς την αξία πωλήσεων σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η τσιπούρα και το λαβράκι αποτελούν το 96% της παραγωγής μας. Η εξέλιξη των πωλήσεων διαχρονικά δείχνει πως ο κλάδος της μεσογειακής ιχθυοκαλλιέργειας είναι έντονα εξωστρεφής. Περίπου το 80% της παραγωγής διατίθεται σε αγορές εκτός Ελλάδας με μηνιαίες εξαγωγές που κυμαίνονται από 6.500 – 9.500 τόνους και το υπόλοιπο 20% διατίθεται στην εγχώρια αγορά. Το 2021 καταγράφηκαν εξαγωγές σε 40 χώρες διεθνώς, οι οποίες κυμαίνονται από 390 τόνους στην Λιβερία μέχρι 39.907 τόνους στην Ιταλία³. Το 58% των εξαγωγών ήταν τσιπούρα (61.454 τόνους) και το 42% λαβράκι (43.876 τόνους). Σχεδόν το σύνολο των πωλήσεων ήταν νωπά ψάρια και μόλις το 0,8% κατεψυγμένα.

Η μεγαλύτερη χώρα **παραγωγός τσιπούρας και λαβρακιού στην Ε.Ε. είναι η Ελλάδα** αφού αντιπροσωπεύει το 60% της παραγωγή τους (125.550 τόνους) και ακολουθούν στη 2η θέση η Ισπανία με 35.243 τόνους (17%) και στην 3η θέση η Ιταλία με 17.100 τόνους (8%). Συγκεκριμένα για την παραγωγή τσιπούρας η Ελλάδα κατατάσσεται στην κορυφή αφού με 65.000 τόνους

αντιπροσωπεύει το 65% της ευρωπαϊκής παραγωγής.

Ο τομέας της αλιείας και των ιχθυοκαλλιεργειών αποτελεί έναν τομέα με υψηλή δυναμική και πολλές επενδυτικές προοπτικές για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας. Απασχολούνται περίπου 1.700 εργαζόμενοι, που αντιστοιχεί στο 14,3% του συνόλου των εργαζομένων στις **ιχθυοκαλλιέργειες, κατατάσσοντας την ΠΔΕ στην 2^η θέση μεταξύ των 13 Περιφερειών. Κάθε έτος παράγονται 20.000 τόνοι ιχθυοκαλλιεργειών, που αντιστοιχεί σε 20% της συνολικής παραγόμενης ποσότητας σε εθνικό επίπεδο. Η παραγωγή τσιπούρας και λαβρακιού στην Λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου καταλαμβάνει μεγάλο μέρος όχι μόνο της εθνικής (25%) αλλά και της ευρωπαϊκής παραγωγής (12,5%), με τα προϊόντα που προέρχονται από την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας να είναι παγκοσμίως αναγνωρισμένα για την ποιότητά τους⁴.**

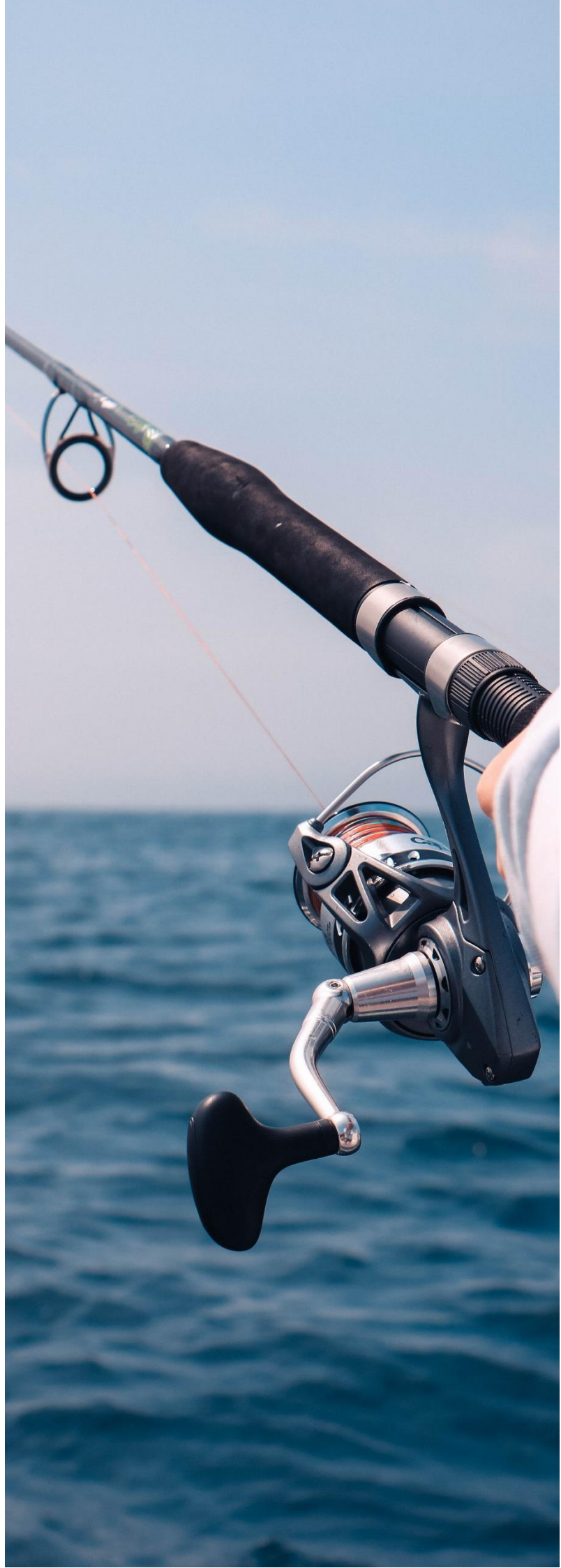
Έντονες είναι οι δράσεις των τελευταίων ετών που συμβάλουν στην αειφορία του κλάδου, στην βιολογική ιχθυοκαλλιέργεια, στην προώθηση βιώσιμων πρακτικών και μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων διατηρώντας παράλληλα τη βιοποικιλότητα και προστατεύοντας το θαλάσσιο περιβάλλον. Δυστυχώς, στην Ελλάδα η βιολογική υδατοκαλλιέργεια αντιπροσωπεύει ένα εξαιρετικά μικρό ποσοστό της παραγωγής και η ζήτηση τους παραμένει περιορισμένη με την χαμηλότερες πωλήσεις βιολογικών προϊόντων (0,3%) στο σύνολο της Ε.Ε.-27.

Αναφορικά με τον κλάδο της αλιείας αποτελεί μια δραστηριότητα ζωτικής σημασίας για τις κοινότητες των νησιωτικών και παράκτιων

³ ΕΛΟΠΥ, Ετήσια Έκθεση Υδατοκαλλιέργειας 2022.

⁴ Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, [Αρχική \(pde.gov.gr\)](http://pde.gov.gr).

περιοχών στην Ελλάδα και η βιομηχανία αλιευτικών προϊόντων είναι μια αρκετά παγκοσμιοποιημένη και διασυνδεδεμένη βιομηχανία που σχετίζεται άμεσα με την κοινωνική και οικονομική ζωή, σε ό,τι αφορά την απασχόληση, την κατανάλωση, την οικολογική και περιβαλλοντική υγεία, καθώς και με τις κοινότητες αλιείας και τα αποθέματα αλιείας (συμπεριλαμβανομένων των προβλημάτων της παράνομης αλιείας και της υπεραλιείας).

Εδραιωμένοι Τομείς της Γαλάζιας Οικονομίας

Θαλάσσιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

- Υπεράκτια αιολική ενέργεια

Άβιοι Θαλάσσιοι Πόροι

- Πετρέλαιο και φυσικό αέριο
- Υποστηρικτικές δραστηριότητες εξόρυξης

Λιμένες και Λιμενικές δραστηριότητες

- Δραστηριότητες διακίνησης, διαχείρισης και αποθήκευσης φορτίων
- Κατασκευής υδάτινων έργων
- Παροχή υπηρεσιών που σχετίζονται με τη μεταφορά νερού

Θαλάσσιες Μεταφορές

- Θαλάσσιες και παράκτιες εμπορευματικές μεταφορές
- Θαλάσσια και παράκτια μεταφορά επιβατών
- Υπηρεσίες ενοικίασης και μίσθωσης εξοπλισμού θαλάσσιων μεταφορών

Παράκτιος Τουρισμός

- Τουρισμός παραλίας
- Δραστηριότητες αναψυχής
- Ναυτικά αθλήματα
- Τουρισμός κρουαζιέρας

Ναυπηγοεπισκευαστικός τομέας

- Κατασκευή/επισκευή και συντήρησή πλοίων, πλωτών κατασκευών, σκαφών αναψυχής και ναυταθλητισμού
- Κατασκευή βοηθητικού εξοπλισμού και μηχανημάτων

Έμβιοι Θαλάσσιοι Πόροι

- Αλιεία
- Υδατοκαλλιέργεια
- Επεξεργασία αλιευτικών προϊόντων
- Διανομή αλιευτικών προϊόντων

3.2 Ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές & εργαλεία για την ανάπτυξη του τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας

Τον Μάιο του 2021 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε μια νέα προσέγγιση για μια βιώσιμη γαλάζια οικονομία, τονίζοντας ότι η Γαλάζια Οικονομία μπορεί να συμβάλλει καθοριστικά στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για μια πράσινη και ψηφιακή μετάβαση καθιστώντας την ευρωπαϊκή οικονομία πιο δίκαιη, πιο ανθεκτική και πιο βιώσιμη για τις μελλοντικές γενεές. Πρόσφατα, τον Φεβρουάριο 2023 παρουσιάστηκε μια δέσμη μέτρων για τη βελτίωση της βιωσιμότητας και της ανθεκτικότητας του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας της ΕΕ. Η δέσμη αυτή περιλαμβάνει τέσσερα στοιχεία:

- ▶ Μία ανακοίνωση για την ενεργειακή μετάβαση στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας της ΕΕ.
- ▶ Ένα σχέδιο δράσης για την προστασία και την αποκατάσταση των θαλάσσιων οικοσυστημάτων για μια βιώσιμη και ανθεκτική αλιεία.
- ▶ Μία ανακοίνωση σχετικά με την κοινή αλιευτική πολιτική σήμερα και αύριο.
- ▶ Μια έκθεση σχετικά με την κοινή οργάνωση των αγορών για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

A. Νέα Προσέγγιση για την Ανάπτυξη μιας Βιώσιμης Γαλάζιας Οικονομίας

Η νέα προσέγγιση για την ανάπτυξη μιας βιώσιμης Γαλάζιας Οικονομίας που ανακοίνωσε η ΕΕ, επί τους ουσίας υιοθετεί μια συστημική προσέγγιση που ενσωματώνει την πολιτική για τους ωκεανούς στη νέα οικονομική πολιτική της Ευρώπης και καθορίζει μια λεπτομερή και ρεαλιστική ατζέντα ώστε η Γαλάζια Οικονομία να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Σύμφωνα με την ΕΕ ο εν λόγω τομέας, χάρη στον δυναμισμό και τις δυνατότητες καινοτομίας του, είναι σε θέση να προωθήσει τη μετάβαση στην πράσινη οικονομία, αντικαθιστώντας την ανεξέλεγκτη ανάπτυξη με καθαρές, ανθεκτικές στην κλιματική αλλαγή και βιώσιμες δραστηριότητες που επιβαρύνουν ελάχιστα το θαλάσσιο περιβάλλον. Αναλυτικότερα, η συμβολή της Γαλάζιας Οικονομίας στην ψηφιακή και πράσινη μετάβαση της ΕΕ, καθώς και στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας περιλαμβάνει:

1. Τη συμβολή της στην **επίτευξη των στόχων της κλιματικής ουδετερότητας και της μηδενικής ρύπανσης** με την ανάπτυξη υπεράκτιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και με την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στις θαλάσσιες μεταφορές και στους λιμένες.
2. Τη συνεισφορά της στη **μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία και μείωση της ρύπανσης** μέσω ανανεωμένων προτύπων για τον σχεδιασμό αλιευτικών εργαλείων, για την ανακύκλωση πλοίων και για τον παροπλισμό υπεράκτιων πλατφορμών και τη λήψη μέτρων για τη μείωση της

ρύπανσης από πλαστικά και μικροπλαστικά.

3. Τη συνεισφορά της στην **διατήρηση της βιοποικιλότητας και τις επενδύσεις στη φύση**. Η προστασία του 30 % της θαλάσσιας περιοχής της ΕΕ θα αντιστρέψει την απώλεια σε βιοποικιλότητα, θα συμβάλει στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην ανθεκτικότητα και θα αποφέρει σημαντικά οικονομικά και κοινωνικά οφέλη. Θα μειθούν ακόμα περισσότερο οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις της αλιείας στους θαλάσσιους οικοτόπους.
4. Τη συμβολή της στη **στήριξη της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της ανθεκτικότητας των ακτών**. Οι δραστηριότητες προσαρμογής, όπως η ανάπτυξη πράσινων υποδομών σε παράκτιες περιοχές και η προστασία των ακτών από τον κίνδυνο διάβρωσης και πλημμύρας, θα συμβάλουν στη διατήρηση της βιοποικιλότητας και των τοπίων, ενώ παράλληλα θα ωφελήσουν τον τουρισμό και την παράκτια οικονομία.
5. Τη συμβολή της στην **εξασφάλιση βιώσιμης παραγωγής τροφίμων**. Η βιώσιμη παραγωγή και τα νέα πρότυπα εμπορίας για τα θαλάσσια τρόφιμα, η χρήση φυκιών και άλλης θαλάσσιας βλάστησης, ο ισχυρότερος έλεγχος της αλιείας, καθώς και η έρευνα και η καινοτομία στον τομέα των θαλάσσιων τροφίμων που βασίζονται στα κύτταρα, θα βοηθήσουν τη διατήρηση των θαλασσών της Ευρώπης. Με τις **στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τη βιώσιμη υδατοκαλλιέργεια** που επίσης εγκρίθηκαν, η Επιτροπή δεσμεύτηκε για

άλλη μια φορά να προωθήσει τη βιώσιμη υδατοκαλλιέργεια στην ΕΕ.

Β. Στρατηγικές Κατευθυντήριες Γραμμές για Βιώσιμη και Ανταγωνιστική Υδατοκαλλιέργεια

Τον Μάιο του 2021 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε τις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για βιώσιμη και ανταγωνιστική υδατοκαλλιέργεια στην ΕΕ. Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές προσφέρουν στα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη ένα κοινό όραμα ανάπτυξης του κλάδου, κατά τρόπο που συμβάλλει άμεσα στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και ιδίως στη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο». Οι κατευθυντήριες γραμμές θα βοηθήσουν τον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας της ΕΕ να καταστεί πιο ανταγωνιστικός και ανθεκτικός και θα βελτιώσουν τις περιβαλλοντικές και κλιματικές του επιδόσεις. Βάσει των κατευθυντήριων γραμμών τέθηκαν τέσσερις στοίχοι για την περαιτέρω ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ:

- ▶ Η οικοδόμηση της ανθεκτικότητας και της ανταγωνιστικότητας του τομέα των υδατοκαλλιεργειών.
- ▶ Η συμμετοχή του τομέα των υδατοκαλλιεργειών στην πράσινη μετάβαση.
- ▶ Η διασφάλιση της κοινωνικής αποδοχής και της ενημέρωσης του καταναλωτή.
- ▶ Η ενίσχυση της γνώσης και της καινοτομίας στον κλάδο των υδατοκαλλιεργειών.

Στόχοι της ΕΕ για Βιώσιμη Γαλάζια Οικονομία

Αποκατάσταση
της υγείας των
ωκεανών και των
υδάτων της ΕΕ
έως το 2030.

Πρόληψη και
εξάλειψη της
ρύπανσης των
ωκεανών, των
θαλασσών και
των υδάτων μας.

Απεξάρτηση της
Γαλάζιας
Οικονομίας από
τον άνθρακα και
μετατροπή της
σε μια βιώσιμη
κυκλική
οικονομία

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης υποστηρίζει περαιτέρω τις παραπάνω στρατηγικές μέσω συμπερασμάτων που ενέκρινε εντός του 2022 και σχετίζονται με την ανθρακοδεσμευτική γεωργία και τη βιώσιμη υδατοκαλλιέργεια. Αναφορικά με τη βιώσιμη υδατοκαλλιέργεια, υποστηρίζεται η ανάπτυξη νέων μεθόδων υδατοκαλλιέργειας γλυκών υδάτων και θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας με χαμηλό περιβαλλοντικό αντίκτυπο, τονίζεται η ανάγκη εξασφάλισης της παροχής θρεπτικών, υγιεινών και ασφαλών τροφίμων καθώς και η μείωση της υψηλής εξάρτησης της ΕΕ από τα εισαγόμενα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας (επισιτιστική ασφάλεια).

Γ. Νόμος υπ' αρ. 4770 / 29-01-2021

Ο Νόμος 4770 (ΦΕΚ 15) προωθεί την ανάπτυξη της Γαλάζιας Οικονομίας σε εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο και της πολιτικής για τη νησιωτική Ελλάδα με πρωτοβουλία του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Στο πλαίσιο του νόμου γίνεται εξειδίκευση των κατευθύνσεων της εθνικής στρατηγικής για την ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική στον νησιωτικό χώρο, τον προσδιορισμό των βιώσιμων αναπτυξιακών πολιτικών και προγραμμάτων χρηματοδότησης που συνδέονται με τη θαλάσσια οικονομία και τη νησιωτικότητα, καθώς και τον συντονισμό κρίσιμων δημοσίων πολιτικών που συνδέονται με τον θαλάσσιο χώρο, υπό το πρίσμα της αειφορίας και της βιώσιμης ανάπτυξης σύμφωνα με την κείμενη εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, καθώς και τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης του Ο.Η.Ε. (Ατζέντα 2030).

Δ. Νόμος υπ' αρ. 4832/2021

Με τον Ν.4832/2021 επεκτείνεται η σύνδεση της Γαλάζιας οικονομίας με τις προοπτικές ανάπτυξης που σχεδιάζει το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.

Η νέα Πολιτική για την Γαλάζια Οικονομία περιλαμβάνει τις εξής Προτεραιότητες:

- Λιμενική Πολιτική – Θαλάσσιοι Λιμένες
- Κρίσιμες Υποδομές Ενέργειας και Διαχείρισης Υδατικών πόρων
- Ακτοπλοΐα– Θαλάσσιες Μεταφορές
- Ενίσχυση νησιωτικής ανταγωνιστικότητας & επιχειρηματικότητας – Νησιωτικά παραγωγικά πρότυπα
- Θαλάσσια Επιτήρηση και Στρατηγική Ασφάλειας στη Θάλασσα
- Γαλάζια Επαγγέλματα – Απασχόληση και επενδύσεις στη Γαλάζια Οικονομία
- Θεσμική Ενδυνάμωση – Ψηφιακή Διακυβέρνηση
- Τεχνική υποστήριξη υλοποίησης δράσεων ιδιαίτερα στα μικρά νησιά

Ε. Πρόγραμμα Αλιείας, Υδατοκαλλιέργειας και Θάλασσας (ΠΑΛΥΘ) 2021-2027/2021

Το Πρόγραμμα Αλιείας, Υδατοκαλλιέργειας και Θάλασσας (ΠΑΛΥΘ) 2021-2027 με CCI 2021EL14MFPR001 εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή την 30η Νοεμβρίου 2022 στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του ανέρχεται σε **519,64 εκ. € Δημόσια Δαπάνη**, εκ των οποίων **363,75 εκ. € (70%) αφορούν Ενωσιακούς Πόρους**, οι οποίοι προέρχονται από το Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ) ενώ 155,9 εκ. € (30%) αφορούν σε Εθνικούς Πόρους.

Το νέο πρόγραμμα έχει ως όραμα τη «**μετάβαση σε μια ανθεκτική, ανταγωνιστική και περιβαλλοντικά φιλική αλιεία και υδατοκαλλιέργεια, αρμονικά ενταγμένων στο πλαίσιο της κυκλικής και ενεργειακά αποδοτικής οικονομίας, με έμφαση στη γνώση, την καινοτομία και την αξιοποίηση της τεχνολογικής ανάπτυξης καθώς και την ενδυνάμωση των τοπικών κοινωνιών ώστε να επωφελούνται από τις ευκαιρίες που προσφέρει η βιώσιμη γαλάζια οικονομία**».

Το ΠΑΛΥΘ λαμβάνει υπόψη τις προτεραιότητες των Πολιτικών της ΕΕ που προβλέπονται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και στις Στρατηγικές «για τη Βιοποικιλότητα» και «από το Αγρόκτημα στο πιάτο» (Farmtofork), ενώ οι δράσεις του θα συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής και της Θαλάσσιας Πολιτικής της Ένωσης, στην Πράσινη και Ψηφιακή μετάβαση, στην Ανθεκτικότητα του τομέα καθώς και στην προστιθέμενη αξία των δημοσίων επενδύσεων μέσω της χρήσης Χρηματοδοτικών Εργαλείων.

Το πρόγραμμα οικοδομείται γύρω από τις τέσσερις (4) Προτεραιότητες του ΕΤΘΑΥ, στις οποίες κατανέμεται ο προϋπολογισμός και συγκεκριμένα:

1. Προώθηση της βιώσιμης αλιείας και της αποκατάστασης και διατήρησης των υδρόβιων βιολογικών πόρων - 296,95 εκ. € (57 %).
2. Προώθηση δραστηριοτήτων βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας και της μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, συμβάλλοντας έτσι στην επισιτιστική ασφάλεια της Ένωσης - 130,40 εκ. € (25%).

3. Ενθάρρυνση μιας βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας σε παράκτιες και νησιωτικές περιοχές καθώς και σε περιοχές εσωτερικών υδάτων, και προώθηση της ανάπτυξης κοινοτήτων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας - 71,30 εκ. € (14%).
4. Ενίσχυση της διεθνούς διακυβέρνησης των ωκεανών και δημιουργία προϋποθέσεων για την εξασφάλιση ασφαλών, προστατευμένων και καθαρών θαλασσών και ωκεανών που υπόκεινται σε βιώσιμη διαχείριση - 10 εκ. € (2%).

Σημαντικές δράσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο των Προτεραιοτήτων:

- ▶ Για την προώθηση της ανθεκτικότητας του κλάδου της αλιείας θα ενεργοποιηθούν δράσεις που στοχεύουν στον εκσυγχρονισμό του αλιευτικού στόλου αλλά και των υποδομών που εξυπηρετούν την αλιεία, συνδυαστικά με δράσεις για τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, την αναβάθμιση του περιβάλλοντος, τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, την αύξηση της επιλεκτικότητας των αλιευτικών εργαλείων και μεθόδων, την ανακύκλωση υλικών, την ψηφιοποίηση υποδομών και την εισαγωγή καινοτομίας και αποτελεσμάτων έρευνας στην παραγωγική διαδικασία. Επίσης προβλέπονται δράσεις για τη διαφοροποίηση του εισοδήματος των αλιέων, όπως υπηρεσίες αλιευτικού τουρισμού, για την ανάπτυξη των ικανοτήτων και των γνώσεων του ανθρώπινου δυναμικού και την ενθάρρυνση συνεργασιών. Όλες οι δράσεις θα εξυπηρετήσουν και θα

υποστηρίξουν ιδιαιτέρως τα σκάφη της μικρής παράκτιας αλιείας.

- ▶ Στο πλαίσιο της συμμετοχής της χώρας στην Πράσινη Μετάβαση και με στόχο την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και τη μείωση των εκπομπών CO2 θα δοθεί η δυνατότητα χρηματοδότησης επενδύσεων και εισαγωγής καινοτομιών.
- ▶ Προβλέπονται δράσεις για την αντιμετώπιση κρίσιμων καταστάσεων που μπορεί να προκύψουν τόσο λόγω ανωτέρας βίας, όσο και λόγω ανισορροπίας μεταξύ αλιευτικής ικανότητας και διαθέσιμων αλιευτικών δυνατοτήτων.
- ▶ Με σκοπό την επίτευξη της βιωσιμότητας του αλιευτικού τομέα και την καταπολέμηση της παράνομης, λαθραίας και άναρχης αλιείας θα υλοποιηθούν δράσεις που έχουν στόχο τη βελτίωση της γνώσης των θαλάσσιων οικοσυστημάτων καθώς και δράσεις για την σύγχρονη και αποτελεσματική επιτήρηση της αλιευτικής δραστηριότητας, με επενδύσεις τόσο στον αλιευτικό στόλο όσο και στις υποδομές και τον εξοπλισμό των Υπηρεσιών Ελέγχου.
- ▶ Προβλέπονται μέτρα για την προστασία και την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων και την προσαρμογή στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, σχέδια διαχείρισης, παρακολούθηση και εφαρμογή αυτών και δράσεις για την αντιμετώπιση των χωροκατακτητικών ξενικών ειδών.
- ▶ Για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και ανθεκτικότητας του τομέα των υδατοκαλλιεργειών προβλέπονται δράσεις για την προώθηση βιώσιμων πρακτικών, την προστασία του

περιβάλλοντος, την διαφοροποίηση σε νέα είδη, την ψηφιοποίηση του τομέα, τον συντονισμένο χωροταξικό σχεδιασμό, καθώς και τη χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων για τη στήριξη των επιχειρήσεων του κλάδου. Επιπλέον, θα στηριχθούν παραγωγικές επενδύσεις που θα εξυπηρετήσουν την μετάβαση σε μοντέλα κυκλικής οικονομίας, τον στόχο της απεξάρτησης από τον άνθρακα (decarbonisation) μέσω της χρήσης ΑΠΕ και άλλου εξοπλισμού καθώς και τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και της κατανάλωσης ενέργειας.

- ▶ Επίσης περιλαμβάνονται δράσεις την αύξηση της αποδοχής των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας, την εφαρμογή της ιχνηλασιμότητας για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, την δημιουργία/αναβάθμιση εγκαταστάσεων, προϊόντων και υπηρεσιών αυξημένης προστιθέμενης αξίας στον τομέα της μεταποίησης.
- ▶ Για την προώθηση της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, προβλέπεται η ανάπτυξη και εφαρμογή μέτρων σε στοχευμένες περιοχές μέσω Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης που συνδέονται με τη Γαλάζια Οικονομία και τη νησιωτικότητα, οι οποίες θα υλοποιηθούν από Ομάδες Τοπικής Δράσης.
- ▶ Τέλος, προβλέπονται ενέργειες για την επίτευξη των στόχων της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής και προαγωγής της Θαλάσσιας Επιτήρησης, συμπεριλαμβανομένων των στόχων του Κοινού Περιβάλλοντος Ανταλλαγής Πληροφοριών, την ενίσχυση των

υπηρεσιών ακτοφυλακής, καθώς και δράσεις για την ενίσχυση της Γνώσης για τη Θάλασσα.

ΣΤ. Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας – Ελλάδα 2.0 (Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας)

Στο πλαίσιο αντιμετώπισης των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 και για την ώθηση της ευρωπαϊκής οικονομίας να ανακάμψει από την πανδημία, δημιουργήθηκε ένα σημαντικότατο πακέτο ανάκαμψης για την περίοδο 2021-2027, το οποίο συνδυάζει το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ) με το νέο μέσο ανάκαμψης Next Generation EU.

Η κεντρική ιδέα του Ευρωπαϊκού πακέτου ανάκαμψης βασίζεται σε τέσσερις στόχους πολιτικής:

1. Προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ένωσης.
2. Ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής ανθεκτικότητας.
3. Μετριασμός των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων της κρίσης.
4. Υποστήριξη του πράσινου και ψηφιακού μετασχηματισμού.

Σε αυτό το πλαίσιο συστάθηκε ο **Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Recovery and Resilience Facility - RRF)** με σκοπό την αντιμετώπιση της COVID-19 κρίσης και τη στήριξη της μετάβασης σε μια πράσινη και ψηφιακή

οικονομία. Ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με συνολικό προϋπολογισμό 672,5 δις ευρώ σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα στηρίξει μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, ιδίως σε πράσινες και ψηφιακές τεχνολογίες, με διαρκή αντίκτυπο στην παραγωγικότητα και την ανθεκτικότητα της οικονομίας της Ένωσης. Για την υλοποίηση, τα κράτη-μέλη καταρτίζουν εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αναλύοντας τις προβλεπόμενες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις και τα οποία εγκρίνονται από την Επιτροπή.

Το **Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας – «Ελλάδα 2.0»** περιλαμβάνει ένα ολοκληρωμένο και συνεκτικό σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων το οποίο φιλοδοξεί να οδηγήσει τη χώρα – οικονομία, κοινωνία και θεσμούς – σε μια νέα εποχή, καθώς και να πυροδοτήσει μια θεμελιώδη αλλαγή οικονομικού υποδείγματος προς ένα πιο εξωστρεφές, ανταγωνιστικό και πράσινο παραγωγικό μοντέλο, με πιο αποτελεσματικό και ψηφιοποιημένο κράτος, λιγότερο γραφειοκρατικό, με δραστικά μειωμένη παραοικονομία, με φορολογικό σύστημα φιλικό προς την ανάπτυξη και με ένα ποιοτικό και αποτελεσματικό δίκτυο κοινωνικής προστασίας, προσβάσιμο σε όλους.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του ΜΑΑ για την υλοποίηση του σχεδίου «Ελλάδα 2.0» ανέρχεται σε 31,16 δις €, εκ των οποίων 18,43 δις € αφορούν επιδοτήσεις και 12,73 δις € αφορούν δάνεια. Σε αυτό το πλαίσιο, το σχέδιο «Ελλάδα 2.0» αποσκοπεί στο να κινητοποιήσει και σημαντικές δυνάμεις από τον ιδιωτικό τομέα ενισχύοντας ιδιωτικές επενδύσεις και χρησιμοποιώντας Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα και Εταιρίες Παροχής

Ενεργειακών Υπηρεσιών για την πραγματοποίηση δημοσίων επενδύσεων, ώστε να συγκεντρώσει σημαντικότερα επιπρόσθετα ιδιωτικά κεφάλαια. Με τη χρήση των μέσων αυτών και αξιοποιώντας τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης για την προώθηση ιδιωτικών επενδύσεων το σχέδιο «Ελλάδα 2.0» επιδιώκει να κινητοποιήσει συνολικούς επενδυτικούς πόρους 59,81 δις €.

Οι στόχοι που θέτει το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας – «Ελλάδα 2.0» είναι:

- ▶ Ο περιορισμός των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της κρίσης του COVID-19.
- ▶ Η αντιμετώπιση των υπαρχόντων παραγωγικών και επενδυτικών κενών.
- ▶ Η ενίσχυση της ανάπτυξης, η δημιουργία θέσεων εργασίας, η βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής ανθεκτικότητας.

Εμβληματικές δράσεις του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την στήριξη και ενίσχυση του τομέα της **Γαλάζιας Οικονομίας** είναι:

Η ενίσχυση των υδατοκαλλιεργειών με συνολικό προϋπολογισμό 70 εκ. €. Η συγκεκριμένη δράση στοχεύει στην ενίσχυση και στην προώθηση της ανάπτυξης του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας. Επιπλέον, η δράση αυτή στοχεύει στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας των τελικών προϊόντων, στην προώθηση των διεθνών αγορών αγορών και στην ανάπτυξη καινοτόμων και φιλικών προς το περιβάλλον διαδικασιών μαζικής παραγωγής.

Z. Νέος Αναπτυξιακός Νόμος (N.4887/2022)

Ένα από τα βασικότερα αναπτυξιακά εργαλεία για την ενίσχυση της ελληνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας αποτελεί ο νέος αναπτυξιακός νόμος (N.4887/2022) ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις αρχές του 2022. Σκοπός του νόμου είναι η προώθηση της ισόρροπης ανάπτυξης με σεβασμό στους περιβαλλοντικούς πόρους, η τεχνολογική αναβάθμιση, η διαμόρφωση μιας νέας εξωστρεφούς εθνικής ταυτότητας (branding), **η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας** και έντασης γνώσης, η μετακίνηση στην αλυσίδα παραγωγής της αξίας για την παραγωγή πιο σύνθετων προϊόντων, η προσφορά καλύτερων υπηρεσιών και εν τέλει η εξασφάλιση καλύτερης θέσης της χώρας στο Διεθνή Καταμερισμό Εργασίας.

Με τον νέο χάρτη των περιφερειακών ενισχύσεων, προβλέπονται προσαυξημένα ποσοστά ενισχύσεων στο σύνολο σχεδόν των περιφερειών. Το μέγιστο ποσό της επιδότησης φτάνει τα 10 εκ. ευρώ ανά επένδυση.

Στον Νέο Αναπτυξιακό νόμο μπορούν να συμμετέχουν οι εξής μορφές επιχειρήσεων:

- Εμπορική εταιρία (ΟΕ, ΕΕ, ΑΕ, ΙΚΕ)
- Συνεταιρισμοί, Κοιν.Σ.Επ, Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), Ομάδες Παραγωγών (ΟΠ), Αστικοί Συνεταιρισμοί, Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ).
- Υπό ίδρυση ή υπό συγχώνευση εταιρίες (σύσταση μετά την έγκριση του επενδυτικού σχεδίου).

- Κοινοπραξίες με προϋπόθεση καταχώρησης στο ΓΕΜΗ.
- Δημόσιες και δημοτικές επιχειρήσεις και θυγατρικές τους υπό προϋποθέσεις.

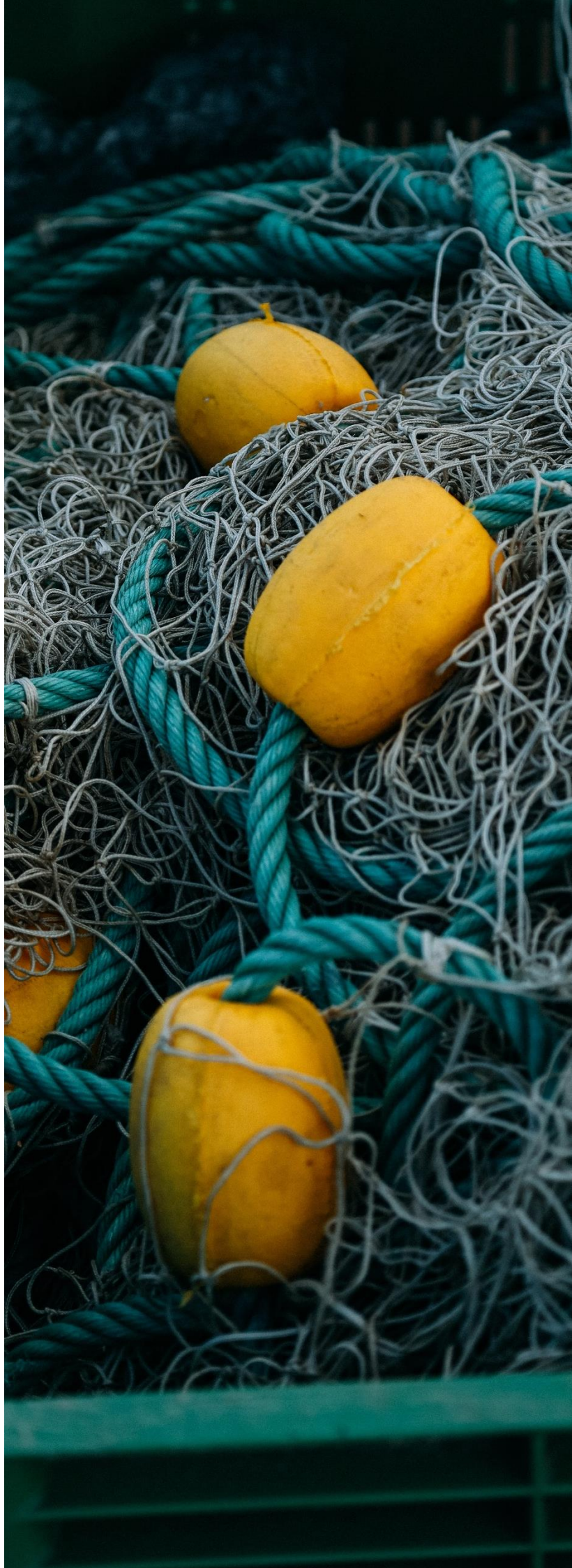
Μεταξύ των κλάδων που ενισχύονται, βασικό ρόλο παίζουν η μεταποίηση, καθώς και η τεχνολογική αναβάθμιση επιχειρήσεων.

Τα επενδυτικά σχέδια που ενισχύονται δύναται να περιλαμβάνουν:

- Τη δημιουργία νέας μονάδας – νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης.
- Την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης μονάδας.
- Τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας μονάδας σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτήν. Προϋπόθεση είναι ότι οι επιλέξιμες δαπάνες υπερβαίνουν τουλάχιστον κατά 200% τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που χρησιμοποιούνται εκ νέου. Αυτό με βάση την καταγραφή στο οικονομικό έτος που προηγείται της έναρξης των εργασιών του επενδυτικού σχεδίου.
- Τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης μονάδας. Προϋπόθεση στις μεγάλες επιχειρήσεις είναι ότι οι ενισχυόμενες δαπάνες πρέπει να υπερβαίνουν τις αποσβέσεις τα τρία προηγούμενα φορολογικά έτη. Υπόψη λαμβάνονται εκείνα τα στοιχεία του ενεργητικού τα οποία συνδέονται με τη δραστηριότητα που πρόκειται να εκσυγχρονιστεί. Αν δεν αποτυπώνονται σαφώς οι συνδεόμενες με τη δραστηριότητα αποσβέσεις, δεν

συντρέχει η προβλεπόμενη στην παρούσα προϋπόθεση.

Στην περίπτωση της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, σύμφωνα με τον Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, τα ανώτατα ποσοστά ενίσχυσης ανέρχονται στο 50% για μεγάλες επιχειρήσεις, στο 60% για μεσαίες και στο 70% για μικρές επιχειρήσεις.

4. Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο

4.1 Αριθμός επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται ο αριθμός των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας σε 3-ψήφιο επίπεδο ανάλυσης NACE Rev. 2 στο σύνολο της χώρας, καθώς και στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος. Ωστόσο, σε αυτό το σημείο θα πρέπει να επισημανθούν οι δυσκολίες και οι περιορισμοί που εμφανίστηκαν στην οικονομική ανάλυση και στην αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης του τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.

Ο πρώτος περιορισμός έγκειται στην ίδια την φύση του τομέα. Αναλυτικότερα, καθότι ο τομέας της Γαλάζιας Οικονομίας περιλαμβάνει κλάδους οικονομικής δραστηριότητας που ανήκουν σε διάφορους τομείς της οικονομίας (Τομέα Α – Γεωργία, Δασοκομία και Αλιεία, Τομέα Γ – Μεταποίηση, Τομέας Η – Μεταφορά και Αποθήκευση, κτλ.) δεν υπάρχουν ταξινομήσεις που να εμπεριέχουν διακριτά τον εν λόγω τομέα και να συγκεντρώνουν δεδομένα για το σύνολό του. Δεύτερον, η απουσία δεδομένων σε 4-ψηφια ανάλυση NACE Rev. 2 κατ' ανάγκη οδηγεί την παρούσα μελέτη στην επεξεργασία και ανάλυση των διαθέσιμων στοιχείων σε μικρότερο επίπεδο ανάλυσης (3-ψηφια ανάλυση), δυσχεραίνοντας τον εντοπισμό εκείνων των κλάδων που σε 4-ψηφια ανάλυση εδράζονται στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας αλλά σε μικρότερο επίπεδο

ανάλυσης (3-ψήφιο επίπεδο ανάλυσης) εμπεριέχουν και οικονομικές δραστηριότητες εκτός του υπό εξέταση τομέα. Για παράδειγμα, σε 4-ψήφιο επίπεδο ανάλυσης υπάρχει ο υπο-κλάδος οικονομικής δραστηριότητας 33.15 «Επισκευή και συντήρηση πλοίων και σκαφών». Όμως, σε 3-ψηφιο επίπεδο ανάλυσης ο κλάδος που εμπεριέχει τον υπο-κλάδο 33.15 είναι ο 33.1 «Επισκευή μεταλλικών προϊόντων, μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού» στον οποίο εκτός από την επισκευή και συντήρηση πλοίων και σκαφών εμπεριέχονται και δραστηριότητες που δεν σχετίζονται με τον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας όπως είναι η επισκευή ηλεκτρικού εξοπλισμού, η επισκευή ηλεκτρονικού και οπτικού εξοπλισμού, κτλ., κάνοντας πολύ δύσκολη την διάκριση του μεριδίου της «Επισκευής και συντήρησης πλοίων και σκαφών» στα στοιχεία του κλάδου σε 3-ψηφια ανάλυση. Μια τρίτη δυσκολία που αντιμετωπίζει η παρούσα μελέτη, έγκειται στο γεγονός ότι ακόμα και σε 3-ψηφιο επίπεδο ανάλυσης τα στοιχεία για πολλούς κλάδους που συνθέτουν τον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας είτε δεν είναι διαθέσιμα από την Ελληνική Στατιστική Αρχή για λόγους εμπιστευτικότητας είτε δεν είναι διαθέσιμα σε επίπεδο περιφερειακών ενοτήτων, δυσχεραίνοντας την ανάλυση σε επίπεδο περιφερειακών ενοτήτων.

Συνεπώς, εξαιτίας των περιορισμών που παρουσιάστηκαν και αναλύθηκαν παραπάνω, η παρούσα μελέτη σε κάποιο βαθμό υποεκτιμάει τη συμβολή και συνεισφορά του τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας στην οικονομία και στην αγορά εργασίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα δεδομένα (ΕΛΣΤΑΤ, 2019) στην **Ελλάδα** από τις 1.427.124 επιχειρήσεις οι **24.233 δραστηριοποιούνται σε δραστηριότητες που σχετίζονται με την Γαλάζια Οικονομία, ποσοστό που αντιστοιχεί στο 2% των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην ελληνική οικονομία.** Το αντίστοιχο ποσοστό για την **Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος ανέρχεται στο 1,3%**, καθώς από τις 98.452 που εντοπίζονται στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, σε δραστηριότητες που σχετίζονται με την Γαλάζια Οικονομία δραστηριοποιούνται 1.263 επιχειρήσεις.

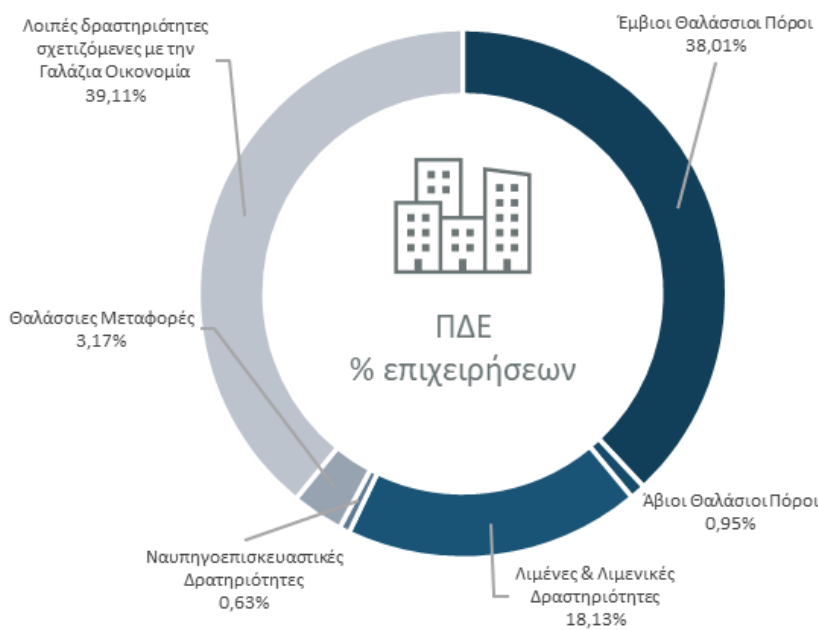
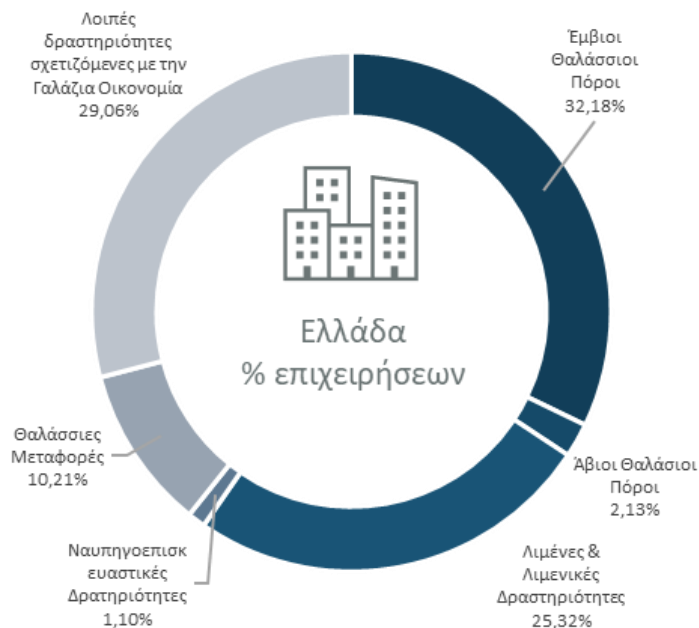
38 Συνεπώς, στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος η επιχειρηματική δραστηριότητα του τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας βρίσκεται σε παρόμοια επίπεδα με το σύνολο της χώρας. Αναλυτικότερα, η συμμετοχή των κλάδων στην επιχειρηματική δραστηριότητα του τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, παρουσιάζεται επόμενα δύο γραφήματα.

Πίνακας 1 Αριθμός Επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Γαλάζια Οικονομία στην Ελλάδα και στην ΠΔΕ

		Ελλάδα	Δυτική Ελλάδα
031	Αλιεία	7.244	443
032	Υδατοκαλλιέργεια	456	32
081	Εξόρυξη λίθων, άμμου και αργίλου	517	12
102	Επεξεργασία και συντήρηση ψαριών, καρκινοειδών και μαλακίων	98	5
301	Ναυπήγηση πλοίων και σκαφών	267	8
390	Δραστηριότητες εξυγίανσης και άλλες υπηρεσίες για τη διαχείριση αποβλήτων	78	5
501	Θαλάσσιες και ακτοπολικές μεταφορές επιβατών	1.848	35
502	Θαλάσσιες και ακτοπολικές μεταφορές εμπορευμάτων	625	5
521	Αποθήκευση	265	8
522	Υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες	5.871	221
721	Έρευνα και πειραματική ανάπτυξη στις φυσικές επιστήμες και τη μηχανική	4.720	421
773	Ενοικίαση και εκμίσθωση άλλων μηχανημάτων, ειδών εξοπλισμού και υλικών αγαθών	2.244	68
	Σύνολο Τομέα	24.233	1.263
	Γενικό Σύνολο	1.427.124	98.452

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2019 – Επεξεργασία Συμβούλου

Όσον αφορά την περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος η πλειοψηφία των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας σχετίζονται με τον κλάδο των Έμβιων Θαλάσσιων Πόρων (38%), δηλαδή με την Αλιεία, την Υδατοκαλλιέργεια και την Επεξεργασία και Συντήρηση Θαλασσινών Προϊόντων, με την συντριπτική πλειοψηφία αυτών να συγκεντρώνεται γύρω από τον κλάδο της Αλιείας. Αξιοσημείωτο είναι και το ποσοστό των επιχειρήσεων της περιφέρειας που δραστηριοποιούνται γύρω από τους από κλάδο των Λιμένων και των Λιμενικών Δραστηριοτήτων (18%) με τις περισσότερες να δραστηριοποιούνται με τις υποστηρικτικές προς την μεταφορά δραστηριότητες (π.χ. λειτουργία εγκαταστάσεων λιμένων και αποβάθρων, φόρτωση και εκφόρτωση προϊόντων, κτλ.)

4.2 Οικονομική επίδοση των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας

Στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 2) παρουσιάζεται η **οικονομική επίδοση των επιχειρήσεων** που δραστηριοποιούνται στον τομέα της Γαλάζιας, όπως αυτή αποτυπώνεται στον κύκλο εργασιών τους (ΕΛΣΤΑΤ, 2019).

Στην Ελλάδα ο **συνολικός κύκλος εργασιών** των επιχειρήσεων ανέρχεται σε 314,7 δις €, με τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας να πραγματοποιούν έναν κύκλο εργασιών ύψους 10,4 δις €. Δηλαδή, το 3,3% του συνολικού κύκλου εργασιών που δημιουργείται στη χώρα μας προέρχεται από τον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας. **Το αντίστοιχο ποσοστό στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος διαμορφώνεται στο 3,7%, καθώς ο συνολικός κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην περιφέρεια ανέρχεται στα 7,3 δις. €, με τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας να πραγματοποιούν έναν κύκλο εργασιών ύψους 268 εκ. €.**

Ειδικότερα, από τα 268 εκ. € του συνολικού κύκλου εργασιών του τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας στην περιφέρεια, **τα 108 εκ. € (40%) προέρχονται από τον κλάδο των Λιμένων και των Λιμενικών Δραστηριοτήτων**, ενώ ο κλάδος των Έμβιων Θαλάσσιων Πόρων έρχεται στην δεύτερη θέση προσφέροντας στον συνολικό κύκλο εργασιών της Γαλάζιας Οικονομίας το 32%, ήτοι 86 εκ. €. **Στον κλάδο της Έμβιων Θαλάσσιων Πόρων οι Υδατοκαλλιέργειες ξεχωρίζουν προσφέροντας από μόνες τους το 30% στον συνολικό κύκλο εργασιών της Γαλάζιας Οικονομίας στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.**

Πίνακας 2 Κύκλος Εργασιών (σε χιλιάδες ευρώ) των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της Γαλάζιας στην Ελλάδα και στην ΠΔΕ

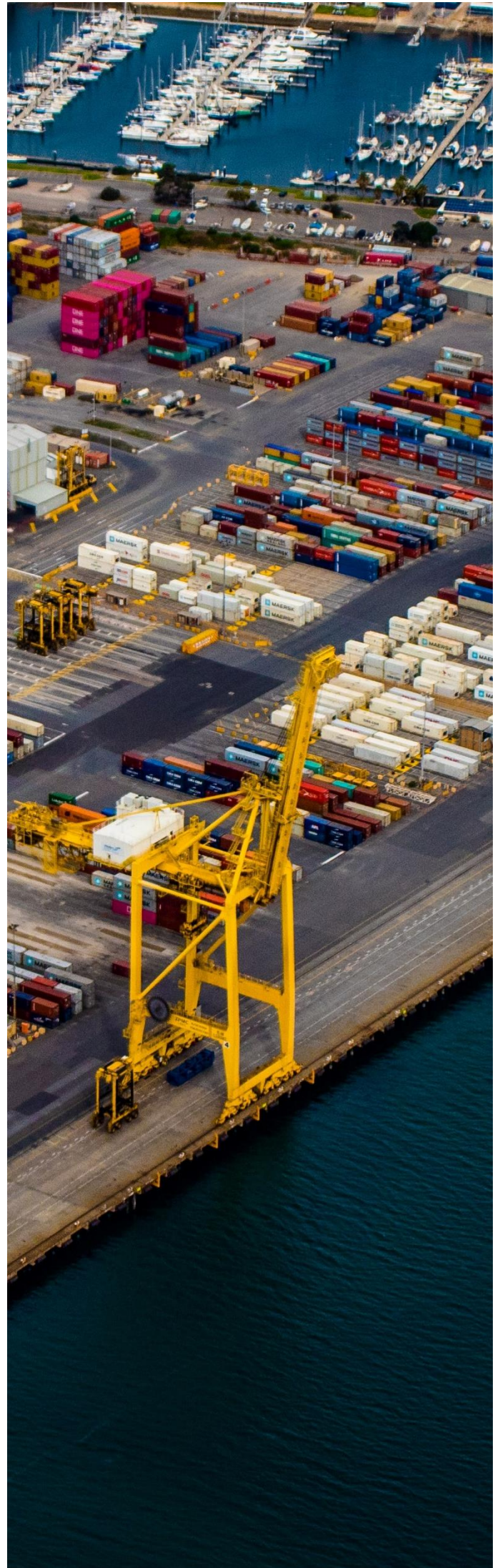
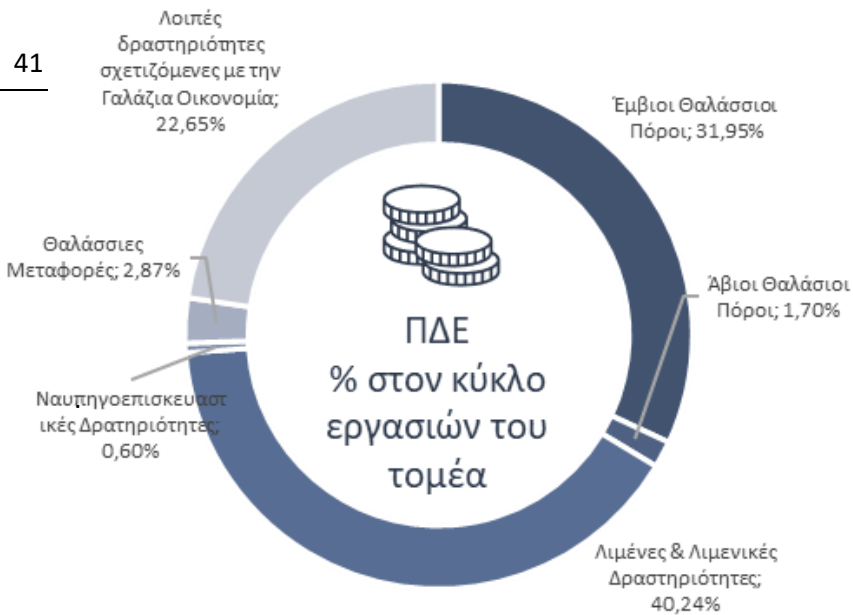
		Ελλάδα	Δυτική Ελλάδα
031	Αλιεία	146.097	6.285
032	Υδατοκαλλιέργεια	691.062	78.877
081	Εξόρυξη λίθων, άμμου και αργίλου	420.291	4.554
102	Επεξεργασία και συντήρηση ψαριών, καρκινοειδών και μαλακίων	183.918	445
301	Ναυπήγηση πλοίων και σκαφών	94.964	1.599
390	Δραστηριότητες εξυγίανσης και άλλες υπηρεσίες για τη διαχείριση αποβλήτων	23.299	39
501	Θαλάσσιες και ακτοπολικές μεταφορές επιβατών	1.423.748	7.607
502	Θαλάσσιες και ακτοπολικές μεταφορές εμπορευμάτων	911.926	77
521	Αποθήκευση	254.153	846
522	Υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες	5.572.695	106.987
721	Έρευνα και πειραματική ανάπτυξη στις φυσικές επιστήμες και τη μηχανική	383.737	56.519
773	Ενοικίαση και εκμίσθωση άλλων μηχανημάτων, ειδών εξοπλισμού και υλικών αγαθών	325.851	4.141
	Σύνολο Τομέα	10.431.740	267.976
	Γενικό Σύνολο	314.726.720	7.340.755

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2019 – Επεξεργασία Συμβούλου

41

4.3 Αριθμός Απασχολούμενων στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας

Στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 3) παρουσιάζεται ο αριθμός των απασχολούμενων στον τομέα Γαλάζιας Οικονομίας στο σύνολο της χώρας, καθώς και στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.

Λαμβάνοντας υπόψιν τους περιορισμούς της έρευνας οι οποίοι αναλύθηκαν εκτενώς σε προηγούμενη ενότητα (Ενότητα 2.1) τα στοιχεία που παρουσιάζονται σε αυτήν την ενότητα ενδέχεται να υποεκτιμούν την συνεισφορά του τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας στην αγορά εργασίας. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας απασχολούνται 108.135 εργαζόμενοι, που αντιστοιχούν στο 2,5% του συνολικού αριθμού απασχολούμενων στην χώρα. **Το αντίστοιχο ποσοστό για την περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος ανέρχεται στο 2%** (3.632 απασχολούμενοι σε σύνολο 191.605 εργαζομένων).

Όπως και στο ποσοστό των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας, και στο μερίδιο της Γαλάζιας Οικονομίας στον συνολικό κύκλο εργασιών, το ποσοστό των απασχολούμενων που απορροφάει ο τομέας της Γαλάζιας Οικονομίας στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος είναι πανομοιότυπο με το αντίστοιχο ποσοστό στο σύνολο της οικονομίας.

Ένα σημαντικό εύρημα είναι ότι ενώ στην Ελλάδα, από τα διαθέσιμα στοιχεία, ο κλάδος της Γαλάζιας Οικονομίας που απορροφάει το μεγαλύτερο ποσοστό απασχολούμενων είναι ο κλάδος των Λιμένων και των Λιμενικών Δραστηριοτήτων με ποσοστό 47% επί των εργαζομένων στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας, **στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος ο κλάδος της Γαλάζιας Οικονομίας που προσφέρει τις μεγαλύτερες προοπτικές απασχόλησης (με εξαίρεση τον παράκτιο τουρισμό ο οποίος δεν έχει υπολογιστεί εξαιτίας της μη διαθεσιμότητας δεδομένων) είναι ο κλάδος των Έμβιων Θαλάσσιων Πόρων (Αλιεία και Υδατοκαλλιέργειες) καθώς απορροφάει το**

40% των εργαζομένων του τομέα στην περιφέρεια. Ο κλάδος των Λιμένων και Λιμενικών Δραστηριοτήτων ακολουθεί με ποσοστό 25%.

Πίνακας 3 Απασχολούμενοι στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας στην Ελλάδα και στην ΠΔΕ

		Ελλάδα	Δυτική Ελλάδα
031	Αλιεία	11.201	641
032	Υδατοκαλλιέργεια	6.888	729
081	Εξόρυξη λίθων, άμμου και αργίλου	3.333	72
102	Επεξεργασία και συντήρηση ψαριών, καρκινοειδών και μαλακίων	1.510	49
301	Ναυπήγηση πλοίων και σκαφών	2.916	22
390	Δραστηριότητες εξυγίανσης και άλλες υπηρεσίες για τη διαχείριση αποβλήτων	255	15
501	Θαλάσσιες και ακτοπολικές μεταφορές επιβατών	11.392	120
502	Θαλάσσιες και ακτοπολικές μεταφορές εμπορευμάτων	8.457	2
521	Αποθήκευση	2.736	31
522	Υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες	48.593	867
721	Έρευνα και πειραματική ανάπτυξη στις φυσικές επιστήμες και τη μηχανική	8.642	1.052
773	Ενοίκιαση και εκμίσθωση άλλων μηχανημάτων, ειδών εξοπλισμού και υλικών αγαθών	2.212	32
	Σύνολο Τομέα	108.135	3.632
	Γενικό Σύνολο	4.438.516	191.605

5. Αναπτυξιακές δυνατότητες του τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος

5.1 Συνοπτική παρουσίαση της αναπτυξιακής στρατηγικής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αποτελεί την πύλη εισόδου και εξόδου προς την Αδριατική και την Δυτική Ευρώπη, παρέχοντας σημαντικές δυνατότητες εμπορευματικών συναλλαγών και εγγύτητα σε σημαντικές αγορές, διευκολύνοντας τον εξωστρεφή προσανατολισμό των επιχειρήσεων της.

Το όραμα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας όπως αποτυπώνεται στα στρατηγικά κείμενα της περιόδου **μέχρι το 2030 είναι να καταφέρει να καταστεί μια: «Δίκαιη, έξυπνη και αποτελεσματική ευρωπαϊκή Περιφέρεια, κόμβος τεχνολογίας, καινοτομίας και δημιουργικότητας, υπόδειγμα κοινωνικής αλληλεγγύης και συνοχής, τόπος ανάδειξης ολυμπισμού, εθελοντισμού και πολιτισμού».**

Βασική προτεραιότητα που προκύπτει είναι η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της ανταγωνιστικότητας, της εξωστρέφειας και της ανθεκτικότητας των επιχειρήσεων, καθώς και η προσαρμογή τους στις προκλήσεις της 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης, λαμβάνοντας ταυτοχρόνως υπόψη τους τομείς της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής για την Έξυπνη Εξειδίκευση και τομείς που θα αναδυθούν μέσα από τη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο.

Στην παρούσα ενότητα λαμβάνοντας υπόψη την αναπτυξιακή δυναμική της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και τα επίσημα αναπτυξιακά/στρατηγικά κείμενα που έχουν εκπονηθεί και εγκριθεί, θα επιδιωχθεί, μέσω μιας σύνθεσης αυτών, να προσδιορισθούν οι αναπτυξιακές δυνατότητες για τον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, καθώς και οι προοπτικές για το ανθρώπινο δυναμικό της που απασχολείται ή προσανατολίζεται να απασχοληθεί στον εν λόγω τομέα.

Ειδικότερα, τα στρατηγικά/αναπτυξιακά κείμενα που περιγράφουν τη στοχοθεσία της ΠΔΕ για τα επόμενα έτη είναι τα κάτωθι:

1. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας 2020 – 2023
2. Η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας 2014 - 2020
3. Η μελέτη για το Επενδυτικό Προφίλ της Περιφέρειας δυτικής Ελλάδας
4. Το Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας 2021 – 2025
5. Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας 2014-2020
6. Περιφερειακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας 2021-2027

5.2 Ανάλυση Ευκαιριών και Δυνατοτήτων – Μειονεκτημάτων και Απειλών για την ανάπτυξη του τομέα στην Περιφέρεια (SWOT Analysis)

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται οι ευκαιρίες και οι απειλές για τον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, καθώς και τα δυνατά και αδύνατα σημεία που παρουσιάζει ο εν λόγω τομέας (Swot Analysis). Η ανάλυση SWOT συνιστά ένα σημαντικό εργαλείο ποιοτικής ανάλυσης μέσω του οποίου μπορούν να αναγνωρισθούν και να αξιοποιηθούν τα δυνατά σημεία ενός τομέα, να εντοπιστούν και να εκμεταλλευτούν οι μελλοντικές ευκαιρίες που θα παρουσιαστούν για την περαιτέρω ανάπτυξή του, καθώς και να προσδιοριστούν οι απειλές και οι κίνδυνοι που ενδεχομένως μπορεί να προκύψουν με σκοπό, αφενός την αποφυγή αυτών, και αφετέρου την ανάληψη έγκαιρων διορθωτικών κινήσεων.

45

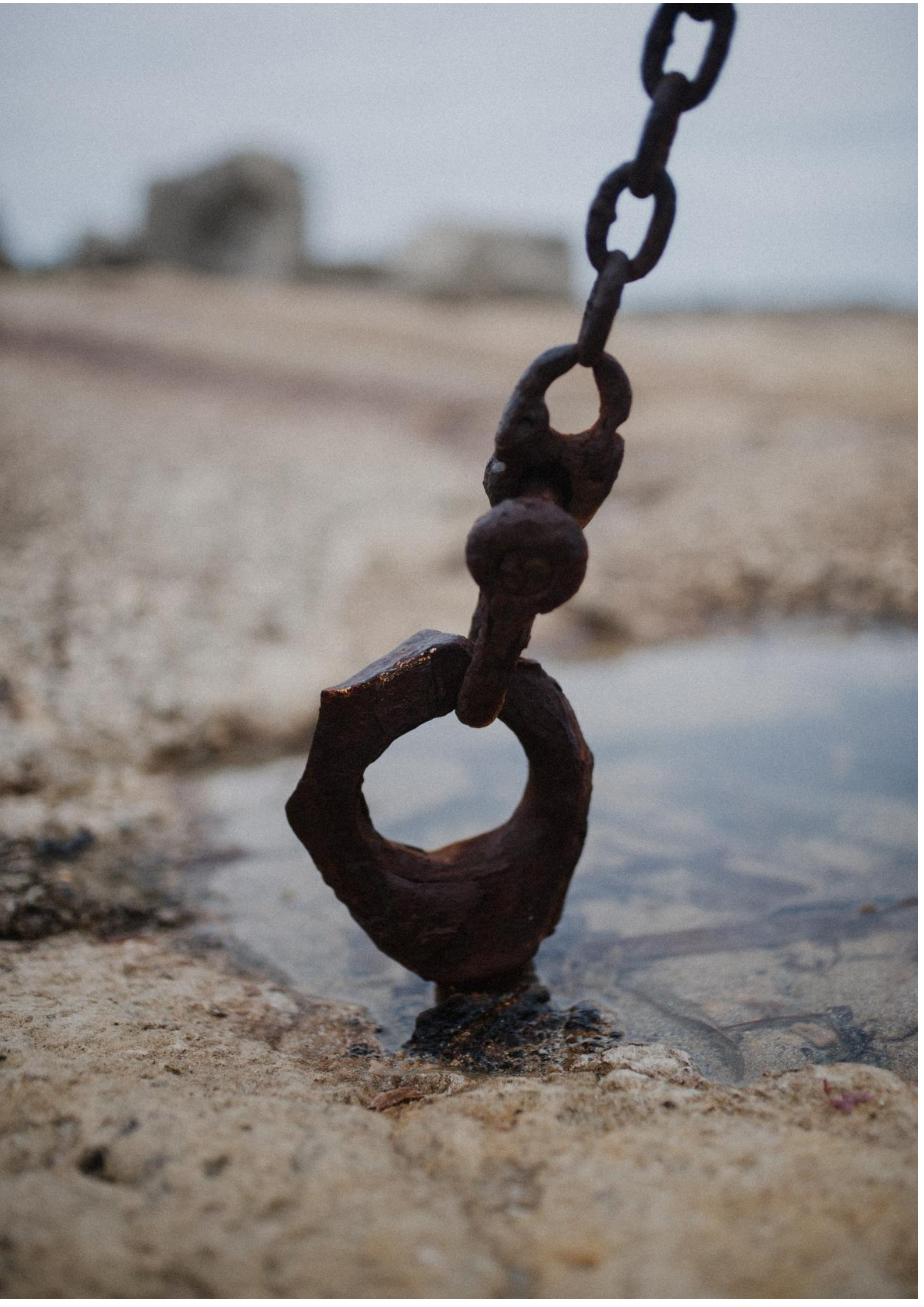
Περιφερειακή Ενότητα Αχαΐας

Δυνατά Σημεία

- Η στρατηγική γεωγραφική θέση της περιφέρειας ως «Δυτική Πύλη» συνδέοντας την Ελλάδα με την Αδριατική και τη Δυτική Ευρώπη.
- Ανοδική πορεία της κινητικότητας των επιβατών ακτοπλοΐας στα λιμάνια της ΠΔΕ: Αύξηση περίπου 7,2% του αριθμού των επιβιβασθέντων επιβατών (ενδεικτικά 630.538 επιβάτες το Γ' Τρίμηνο του 2020, 679.636 επιβάτες το Γ' Τρίμηνο του 2021) και αύξηση περίπου 7,3% του αριθμού των αποβιβασθέντων επιβατών (ενδεικτικά

632.535 επιβάτες το Γ' Τρίμηνο του 2020, 682.493 επιβάτες το Γ' Τρίμηνο του 2021).

- Ανάκαμψη της κινητικότητας των κρουαζιερόπλοιων και του αριθμού των επιβατών τους στους λιμένες της ΠΔΕ μετά το πέρας της πανδημίας του covid-19: 10 αφίξεις κρουαζιερόπλοιων το 2020 έναντι 134 αφίξεων το 2021 με τους επιβάτες τους να ανέρχονται σε 7.589 και 123.846 το 2020 και το 2021, αντίστοιχα.
- Ολοκλήρωση αναβάθμισης λιμανιού Πάτρας εντός της ΠΠ 2014-2020.
- Σύγχρονο οδικό δίκτυο (Ολυμπία Οδός, Ιονία Οδός) που προσφέρει ασφαλείς και γρήγορες μεταφορές επιβατών και εμπορευμάτων από την Περιφερειακή Ενότητα Αχαΐας προς την Κεντρική Ελλάδα.
- Ένταξη χρηματοδότησης της Σιδηροδρομικής Σύνδεσης Ρίου με το λιμάνι της Πάτρας στο ΕΣΠΑ 2021-2027 γεγονός που αυξάνει την διαμετακομιστική ικανότητα της Περιφέρειας.
- Σύγχρονο οδικό δίκτυο (Ολυμπία Οδός, Ιονία Οδός) που προσφέρει ασφαλείς και γρήγορες μεταφορές επιβατών και εμπορευμάτων από την Περιφερειακή Ενότητα Αχαΐας προς την Κεντρική Ελλάδα.
- Ένταξη χρηματοδότησης της Σιδηροδρομικής Σύνδεσης Ρίου με το λιμάνι της Πάτρας στο ΕΣΠΑ 2021-2027 γεγονός που αυξάνει την διαμετακομιστική ικανότητα της Περιφέρειας.

Ευκαιρίες

- Χρηματοδοτικές ευκαιρίες για την ενίσχυση της ανάπτυξης του τοπικού επιχειρηματικού οικοσυστήματος -επιχειρήσεων γαλάζιας οικονομίας μέσω στήριξης παραγωγικών επενδύσεων μέσω του ΕΠ Ανταγωνιστικότητα 2021-2027 του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2021-2027) και του Προγράμματος Αλιείας, Υδατοκαλλιέργειας και Θάλασσας (ΠΑΛΥΘ) 2021-2027 (κλάδοι ιχθυοκαλλιεργειών).
- Υποστήριξη εξωστρέφειας επιχειρήσεων μέσω της υποστήριξης του ψηφιακού μετασχηματισμού των επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας μέσω του ΕΠ Ανταγωνιστικότητα 2021-2027 και του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2021-2027).
- Η χρήση πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης ή του ΕΣΠΑ 2021-2027 για την υλοποίηση μικρών επενδύσεων ΑΠΕ στον τομέα με στόχο την μείωση του παραγωγικού κόστους στις επιχειρήσεις. Αναμένονται δράσεις για Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μέσω επιχορηγήσεων για εγκατάσταση, παραγωγή, αποθήκευση και διανομή ενέργειας από ΑΠΕ σε επιχειρήσεις.
- Αξιοποίηση δράσεων εξωστρέφειας, προώθησης σε αγορές της Άπω Ανατολής, σε Ευρωπαϊκές Αγορές στις αγορές των ΗΠΑ και του Καναδά.

Αδύναμα Σημεία

- Χαμηλή επισκεψιμότητα κρουαζιεριοπλοίων στην Περιφερειακή ενότητα Αχαΐας (8 κρουαζιερόπλοια το 2021 -337 επισκέπτες έναντι 126 της Περ Περιφερειακής ενότητας Ηλείας - 123.509 επισκέπτες.
- Σημαντική δυσκολία πρόσβασης σε πηγές χρηματοδότησης (χρηματοδότηση

κεφαλαίου κίνησης, κάλυψη ιδιωτικής συμμετοχής σε επενδυτικά σχέδια, εγγυήσεις, κ.α.) αναδεικνύεται σε ένα από τα βασικά προβλήματα των ελληνικών επιχειρήσεων του αλιευτικού τομέα και του τομέα υδατοκαλλιεργειών στην περίοδο μετά την κρίση.

- Περιορισμένη δικτύωση τομέων οικονομικής δραστηριότητας όπως αλιεία -τουρισμός.
- Γερασμένο ανθρώπινο δυναμικό με ελλιπή κατάρτιση/Απουσία διαδοχής.

Απειλές

- Επιπτώσεις κλιματικής αλλαγής στους διάφορους τομείς οικονομικής δραστηριότητας άρα και στο εισόδημα.
- Ενεργειακή ανασφάλεια και ταυτόχρονη αύξηση κόστους κατανάλωσης ενέργειας.
- Αντιμετώπιση των προκλήσεων για απεξάρτηση από τις παραδοσιακές μορφές παραγωγής ενέργειας και υιοθέτηση των ΑΠΕ από όλο τον παραγωγικό ιστό των επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και την μετάβαση σε ένα ψηφιακό και πράσινο μοντέλο ανάπτυξης.
- Καθυστερήση του ψηφιακού εκσυγχρονισμού των Τουριστικών επιχειρήσεων της περιφέρειας στην μετάβασή τους στην ψηφιακή εποχή. Είναι απαραίτητη η αύξηση των ΤΠΕ, και ιδιαίτερα τις ΜμΕ, καθώς θα συμβάλλει στην αντιμετώπιση του χάσματος, με δεδομένο πως μόλις το 82% των επιχειρήσεων στην ΠΔΕ διαθέτουν σύνδεση στο Διαδίκτυο, μόλις 17% έχουν εισάγει λύσεις τεχνολογίας σε οποιοδήποτε στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας και μόνο 10% είναι σε θέση να διεκπεραιώσουν παραγγελίες ή ηλεκτρονικές πληρωμές μέσω Διαδικτύου.

- Υποβάθμιση φυσικών πόρων και διαταραχές σε οικοσυστήματα υψηλής οικολογικής αξίας.

Περιφερειακή Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας

Δυνατά Σημεία

- Διαθέσιμοι πόροι στο ΕΣΠΑ 2021-2027 για την προώθηση δραστηριοτήτων βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας και μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και την ενθάρρυνση μιας βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας σε παράκτιες και νησιωτικές περιοχές.
- Αυξημένη δυναμική ειδικών μορφών τουρισμού (αλιευτικός τουρισμός).
- Στην Περιφερειακή ενότητα υπάρχει σημαντική λιμενική υποδομή τα βασικά λιμάνια που εξυπηρετούν την διακίνηση των πολιτών και εμπορευμάτων ή προσφέρουν και υπηρεσίες προς τα σκάφη αναψυχής. (λιμάνια Ναύπακτου, του Αστακού και του Μεσολογγίου).
- Σύγχρονο οδικό δίκτυο (Ολυμπία Οδός, Ιονία Οδός) που προσφέρει ασφαλείς και γρήγορες μεταφορές επιβατών και εμπορευμάτων από την Περιφερειακή Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας προς την Κεντρική Ελλάδα.
- Η Αιτωλοακαρνανία διαπερνάται από ευρωπαϊκού επιπέδου μεταφορικές υποδομές που αποτελούν πλεονέκτημα για την υλοποίηση επενδύσεων άρα αποτελεί μια ελκυστική περιφέρεια για βιομηχανικές επενδύσεις στον τομέα της ιχθυοκαλλιέργειών.
- Δυνατότητες προώθηση της ανάπτυξης κοινοτήτων αλιείας και

υδατοκαλλιέργειας μέσω χρηματοδοτικών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027.

- Μεγάλο ποσοστό της ελληνικής παραγωγής αλατιού προέρχεται από την Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας (Αλυκές Μεσολογγίου).
- Εδραίωση υδατοκαλλιέργειας στην ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας ως του δυναμικότερου κλάδου πρωτογενούς παραγωγής της περιοχής με μεγάλη συμβολή σε εθνικό επίπεδο.
- Συσσώρευση εμπειρίας από την υλοποίηση «Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) στην Περιοχή Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου – Αιτωλικού» (χρηματοδότηση ΕΠ «Δυτική Ελλάδα» 2014-2020).

Ευκαιρίες

- Η Υδατοκαλλιέργεια και η θαλάσσια ιχθυοκαλλιέργεια αποτελεί δυναμικό κλάδο στη χώρα και η ανάγκη για επενδύσεις είναι συνεχής.
- Χρηματοδοτικές ευκαιρίες για την ενίσχυση της ανάπτυξης του τοπικού επιχειρηματικού οικοσυστήματος -επιχειρήσεων γαλάζιας οικονομίας μέσω στήριξης παραγωγικών επενδύσεων μέσω του ΕΠ Ανταγωνιστικότητα 2021-2027 του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2021-2027) και του Προγράμματος Αλιείας, Υδατοκαλλιέργειας και Θάλασσας (ΠΑΛΥΘ) 2021-2027 (κλάδοι ιχθυοκαλλιεργειών).

- Η χρήση πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης ή του ΕΣΠΑ 2021-2027 για την υλοποίηση μικρών επενδύσεων ΑΠΕ στον τομέα με στόχο την μείωση του παραγωγικού κόστους.
- Αξιοποίηση δράσεων εξωστρέφειας: 'Πρώθηση/προβολή αλιευμάτων σε εσωτερική αγορά και Τρίτες Χώρες όπως ΗΠΑ, Ιαπωνία, Γαλλία, Γερμανία.
- Ανάπτυξη αλιευτικού τουρισμού στην Περιφερειακή Ενότητα ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας που διαθέτει σημαντικές αλιευτικές υποδομές.

Αδύναμα Σημεία

- Δεν έχει επιτευχθεί η αξιοποίηση της δυναμικής των λιμένων: Αστακού και Μεσολογγίου για την εμπορική δυναμική της περιοχής.
- Γερασμένο ανθρώπινο κεφάλαιο με ελλιπή κατάρτιση στον τομέα της αλιείας / Απουσία διαδοχής.
- Εκτεταμένες περιοχές που ανήκουν σε: Περιοχές Περιορισμού Αλιείας (ΠΠΑ) και Δίκτυο Natura, στην συντριπτική πλειοψηφία των οποίων απαγορεύεται η άσκηση αλιευτικών δραστηριοτήτων.
- Χαμηλό επίπεδο διασύνδεσης τομέα Έρευνας και Καινοτομίας με παραγωγή και τοπική οικονομία γεγονός που επιδρά στην ανάδειξη νέων προϊόντων.

Απειλές

- Επιπτώσεις κλιματικής αλλαγής στους διάφορους τομείς οικονομικής δραστηριότητας άρα και στο εισόδημα.
- Μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 στην εφοδιαστική αλυσίδα και την κατανάλωση προϊόντων ιχθυοκαλλιέργειας.

- Ενεργειακή ανασφάλεια και ταυτόχρονη αύξηση κόστους κατανάλωσης ενέργειας.
- Υποβάθμιση φυσικών πόρων και διαταραχές σε οικοσυστήματα υψηλής οικολογικής αξίας (λιμνοθάλασσες της Περιφερειακής Ενότητας).

Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας

Δυνατά Σημεία

- Στην Περιφερειακή ενότητα υπάρχει σημαντική λιμενική υποδομή τα βασικά λιμάνια που εξυπηρετούν την διακίνηση των πολιτών και εμπορευμάτων ή προσφέρουν και υπηρεσίες προς τα σκάφη αναψυχής. (Λιμένες Κατάκολου και Κυλλήνης).
- Η Περιφερειακή ενότητα εμφανίζει έντονη δραστηριότητα όσον αφορά τον τουρισμό κρουαζιέρας.
- Υψηλή επισκεψιμότητα κρουαζιεριοπλοίων στην Περιφερειακή ενότητα 126 κρουαζιερόπλοια-123.509 επισκέπτες.

Ευκαιρίες

- Η ανάπτυξης βιώσιμης Γαλάζιας Οικονομίας και προώθηση της ανάπτυξης κοινοτήτων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας σε παράκτιες και περιοχές εσωτερικών υδάτων αποτελεί εκ των βασικών στόχων του ΕΣΠΑ 2021-2027.
- Δυνατότητες ενίσχυσης με πόρους του ΕΣΠΑ 2021-2027 των τουριστικών υποδομών Γαλάζιας Οικονομίας στην Περιφέρεια (στην παρούσα φάση έχουν χωροθετηθεί έξι καταφύγια ή αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών (4 στην Αιτωλοακαρνανία, 1 στην

Αχαΐα και 1 στην Ηλεία) με 530 θέσεις ελλειμνισμού.

- Υποστήριξη εξωστρέφειας επιχειρήσεων μέσω της υποστήριξης του ψηφιακού μετασχηματισμού των επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας μέσω του ΕΠ Ανταγωνιστικότητα 2021-2027 και του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2021-2027).
- Διαθέσιμοι πόροι για την μεταποίηση και η εμπορία των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας μέσω την ίδρυσης και λειτουργία νέων μονάδων, την αναβάθμιση των εγκαταστάσεων του παραγωγικού εξοπλισμού.

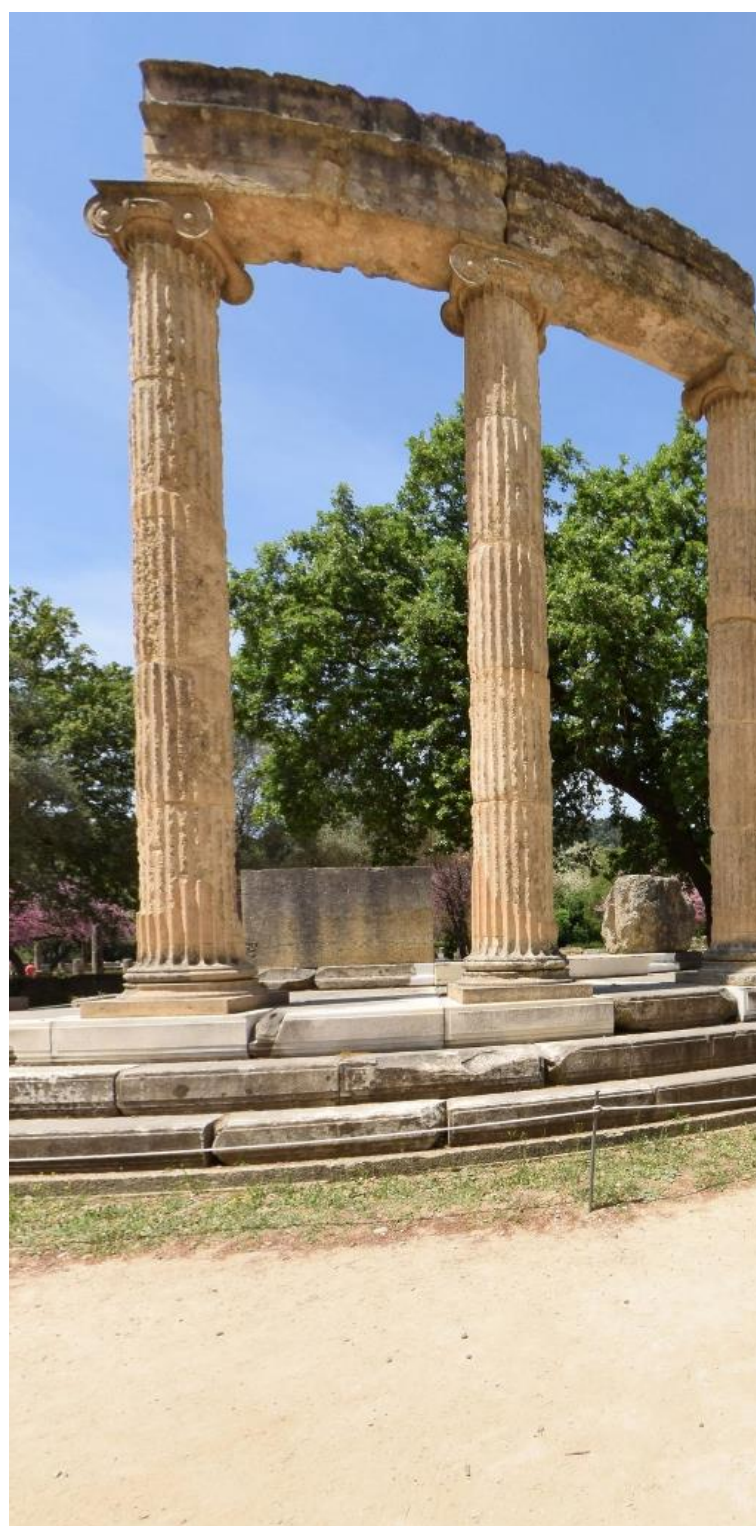
- Ενεργειακή ανασφάλεια και ταυτόχρονη αύξηση κόστους κατανάλωσης ενέργειας.
- Αντιμετώπιση των προκλήσεων για απεξάρτηση από τις παραδοσιακές μορφές παραγωγής ενέργειας και υιοθέτηση των ΑΠΕ από όλο τον παραγωγικό ιστό των επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και την μετάβαση σε ένα ψηφιακό και πράσινο μοντέλο ανάπτυξης.
- Καθυστέρηση του ψηφιακού εκσυγχρονισμού των Τουριστικών

Αδύναμα Σημεία

- Γερασμένο ανθρώπινο δυναμικό με ελλιπή κατάρτιση στον τομέα της αλιείας/Απουσία διαδοχής.
- Χαμηλό επίπεδο διασύνδεσης τομέα Έρευνας και Καινοτομίας με παραγωγή και τοπική οικονομία γεγονός που επιδρά στην ανάδειξη νέων προϊόντων παρά το γεγονός ότι η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας βρίσκεται σε αρκετά καλό επίπεδο ως προς τις δαπάνες έρευνας και καινοτομίας (1,32% του περιφερειακού ΑΕΠ σε σχέση με το 1,15% που είναι ο εθνικός μέσος όρος, τοποθετώντας την στην 3η σε σχέση με τις λοιπές περιφέρειες της χώρας).

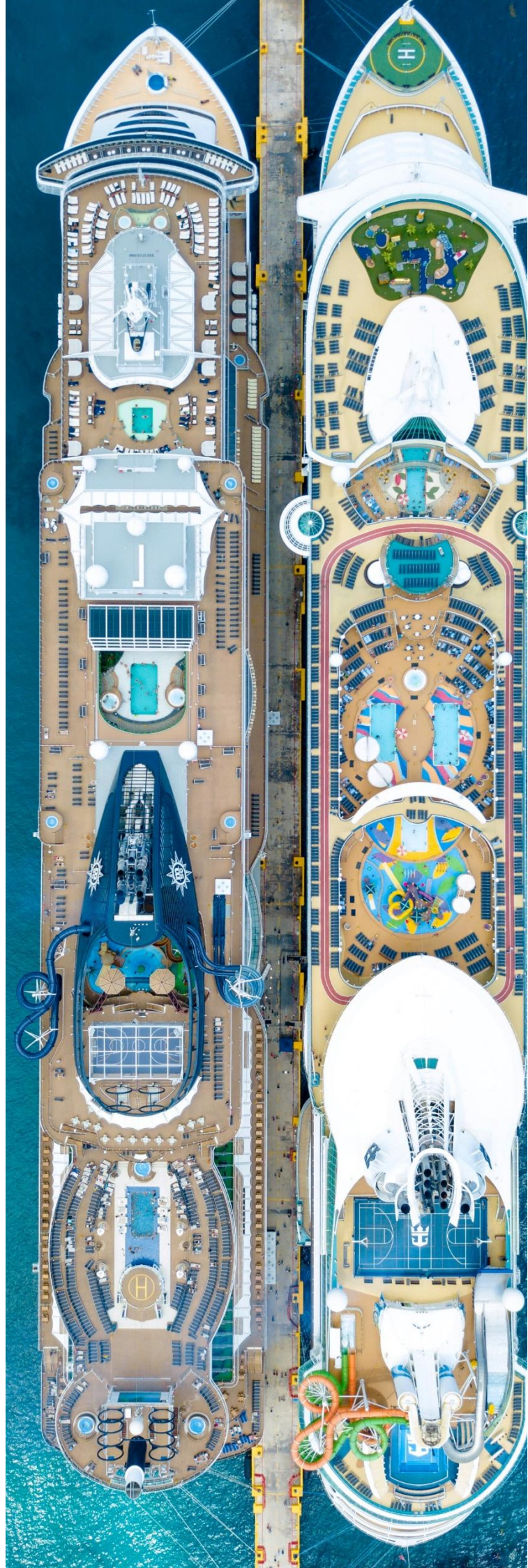
Απειλές

- Επιπτώσεις κλιματικής αλλαγής στους διάφορους τομείς οικονομικής δραστηριότητας άρα και στο εισόδημα.

επιχειρήσεων της περιφέρειας στην μετάβασή τους στην ψηφιακή εποχή. Είναι απαραίτητη η αύξηση των ΤΠΕ, και ιδιαίτερα τις ΜμΕ, καθώς θα συμβάλει στην αντιμετώπιση του χάσματος, με δεδομένο πως μόλις το 82% των επιχειρήσεων στην ΠΔΕ διαθέτουν σύνδεση στο Διαδίκτυο, μόλις 17% έχουν εισάγει λύσεις τεχνολογίας σε οποιοδήποτε στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας και μόνο 10% είναι σε θέση να διεκπεραιώσουν παραγγελίες ή ηλεκτρονικές πληρωμές μέσω Διαδικτύου.

- Υποβάθμιση φυσικών πόρων και διαταραχές σε οικοσυστήματα υψηλής οικολογικής αξία.

5.3 Ευρήματα από ενέργειες διαβούλευσης – Focus Group στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας

Στα πλαίσια της αναγνώρισης των ιδιαιτεροτήτων που χαρακτηρίζουν τον τομέα της «Γαλάζιας Οικονομίας» στην ΠΔΕ και της αναλυτικότερης και πληρέστερης καταγραφής της υφιστάμενης κατάστασης, καθώς και των ελλείψεων και αναγκών που χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης, πραγματοποιήθηκε στοχευμένο Focus Group στις 09/12/2022 με συμμετέχοντες δημόσιους φορείς, εκπροσώπους του τοπικού παραγωγικού συστήματος, καθώς και εκπροσώπους από την επιτελική δομή του ΕΣΠΑ του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.

Από την ομάδα εστίασης προέκυψαν τα ακόλουθα βασικά συμπεράσματα:

- Ως προς την αναγνώριση των δυνατών σημείων του τομέα για την ανάπτυξή του στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, τονίστηκε η **σημασία της μεγάλης ακτογραμμής** της λόγω της δυνατότητας που προσφέρει για την ανάπτυξη πλήθους οικονομικών δραστηριοτήτων με ιδιαίτερη έμφαση να δίνεται στον **παράκτιο τουρισμό**.

- Ως προς τις θέσεις εργασίας που αναμένεται να παρουσιάσουν δυναμική τα επόμενα έτη οι συμμετέχοντες εστίασαν την προσοχή τους σε εκείνες τις θέσεις που σχετίζονται με τον παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό (yachting και κρουαζιέρα), τις λιμενικές δραστηριότητες και την αφαλάτωση.

- Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην έλλειψη ψηφιακών και τεχνολογικών δεξιοτήτων από το υφιστάμενο εργατικό δυναμικό που απασχολείται στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας. Στη βάση αυτών των ελλείψεων προτάθηκαν τα εξής αντικείμενα κατάρτισης: α) Εξειδικευμένες Ψηφιακές Εφαρμογές, β) Βιωσιμότητα γαλάζιας οικονομίας με μείωση στον περιβαλλοντικό και κλιματικό αντίκτυπο των δραστηριοτήτων.

6. Προτάσεις ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος

Παρακάτω παρουσιάζονται τα επαγγέλματα/ειδικότητες που αναδύονται από την ανάλυση που προηγήθηκε πάνω στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και εκτιμάται ότι θα παρουσιάσουν ζήτηση το επόμενο διάστημα, καθώς και οι προτάσεις για τα αντικείμενα κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού της ευρύτερης περιοχής. Ειδικότερα παρουσιάζονται προτάσεις για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού στο πλαίσιο της αρχικής καθώς και της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, στο πλαίσιο της Δια Βίου μη τυπικής Μάθησης και, τέλος, στο πλαίσιο της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Η γαλάζια οικονομία περιλαμβάνει ευρύ φάσμα οικονομικών δραστηριοτήτων που συνδέονται με , τις θάλασσες και τις παράκτιες περιοχές. Η ναυτιλία, η ναυπηγική, ο θαλάσσιος και παράκτιος τουρισμός, η εξόρυξη και αξιοποίηση των θαλάσσιων ορυκτών, η αλιεία και οι υδατοκαλλιέργειες για τη παραγωγή τροφίμων, η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος είναι τομείς της γαλάζιας οικονομίας, με προοπτικές για το ανθρώπινο δυναμικό, που προσφέρουν πολλαπλές επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας.

Τα αντικείμενα κατάρτισης εστιάζουν σε τομείς του τριτογενούς τομέα που αφορούν στη γαλάζια οικονομία (π.χ. οργάνωση και διαχείριση θαλασσίων μεταφορών επιβατών και

εμπορευμάτων, τροφοδοσία πλοίων, ταξιδιωτικά πρακτορεία, τουρισμός κ.α.).

Ειδικότερα, για την αναγνώριση των επαγγελματιών και των δεξιοτήτων που αναμένεται να παρουσιάσουν ζήτηση στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος τα επόμενα έτη, καιαφετέρου για τη διατύπωση κατάλληλων δράσεων ενίσχυσης των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού της Περιφέρειας που απασχολείται ή θέλει να απασχοληθεί στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας, καθώς και για την άμβλυση της αναντιστοιχίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης που παρατηρείται στην αγορά εργασίας, λήφθηκαν υπόψη:

1. Η ανάλυση του δυναμισμού των επαγγελματιών και των ειδικοτήτων του τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας στην Δυτική Ελλάδα που παρουσιάζουν είτε ανθεκτικότητα, είτε αύξηση με βάση τις μισθωτές ροές απασχόλησης του πληροφοριακού συστήματος ΕΡΓΑΝΗ, το οποίο τροφοδοτεί με δεδομένα τον Περιφερειακό Μηχανισμό Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος.
2. Η επεξεργασία των βασικών ευρωπαϊκών, εθνικών και περιφερειακών στρατηγικών κειμένων τα οποία αναδεικνύουν

συγκεκριμένες στοχεύσεις για την ανάπτυξη του τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας.

3. Έρευνα μέσω της διεξαγωγής συζητήσεων Στρογγυλού Τραπεζιού (Focus Group) με βασικούς εμπλεκόμενους τους εκπροσώπους παραγωγικών φορέων, επιχειρήσεων, δημοσίων και ιδιωτικών φορέων εδρεύοντες στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και δραστηριοποιούμενους στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας η οποία υλοποιήθηκε την περίοδο αναφοράς της 2ης απολογιστικής έκθεσης εργασιών (09/12/2022) και είχε ως στόχο την συλλογή προτάσεων για τις ειδικότητες και επαγγέλματα όπου αναμένεται να υπάρξει αύξηση της ζήτησης από την περιφερειακή αγορά στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας.

και Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Γ.Ε.Ε)». Φορείς υλοποίησης των εν λόγω προγραμμάτων μπορούν να είναι πιστοποιημένοι εκπαιδευτικοί φορείς του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα, κοινωνικοί εταίροι, καθώς και επιχειρήσεις στις περιπτώσεις δράσεων επιχειρησιακής κατάρτισης.

Επιπροσθέτως, τα προτεινόμενα αντικείμενα κατάρτισης είναι συμβατά με τις μνείες του Ν.4921/2022 αναφορικά με την «Εθνική Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων του Εργατικού Δυναμικού και τη Διασύνδεση με την Αγορά Εργασίας», ενώ η ενεργοποίηση, η συμμετοχή και η μέτρηση της επίδοσης των ωφελούμενων στις ενέργειες κατάρτισης θα παρακολουθείται μέσω του Ατομικού λογαριασμού δεξιοτήτων (ΚΥΑ 82759/29-8-2022).

Σημειώνεται πως τα αντικείμενα κατάρτισης αφορούν σε αντικείμενα που μπορούν να προσφερθούν στο πλαίσιο των διαδικασιών Δια Βίου Μάθησης μη τυπικής μάθησης, Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ) μέσω αδειοδοτημένων Παρόχων Δια Βίου Μάθησης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Νόμο 4763/2020 (ΦΕΚ 254/Α/21-12-2020) «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης», ο οποίος αποτελεί το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο για την Επαγγελματική Εκπαίδευση & Κατάρτιση και Δια Βίου Μάθηση.

Το εφαρμοστικό πλαίσιο των δράσεων Επαγγελματικής Κατάρτισης αφορά την υπ. αριθ. 82759/29-8-2022 ΚΥΑ /ΦΕΚ 4581/30.08.2022/ «Σύστημα Σχεδιασμού και Διαχείρισης της υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων/επιδοδοτούμενων προγραμμάτων μη τυπικής μάθησης, Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ)

Αντικείμενα Κατάρτιση μέσω της Αρχικής και Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης

Ναυπηγική/Ναυτιλιακή δραστηριότητα, επισκευή πλοίων, εφοδιαστική αλυσίδα θαλάσσιες μεταφορές

Διοικητικό Στέλεχος σε επιχειρήσεις θαλάσσιων μεταφορών

Απευθύνεται σε άνεργους και εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε τμήματα οικονομικών, λογιστηρίου, προμηθειών, διοικητικής υποστήριξης σε επιχειρήσεις θαλάσσιων μεταφορών (ακτοπλοικές, ναυτιλιακές επιχειρήσεις).

Ενδεικτικές Ενότητες:

1. Οργάνωση και διοίκηση μεταφορών
2. Τεχνική ναυτιλιακών εργασιών
3. Προστασία θαλάσσιου περιβάλλοντος
4. Διεθνείς εμπορικές σχέσεις
5. Τεχνολογία καυσίμων
6. Ναυτιλιακή οικονομική & πολιτική
7. Βασικές αρχές στο ναυτικό δίκαιο & στη ναυτασφάλιση

Υπεύθυνος Πληροφοριακών Συστημάτων Διαχείρισης Εφοδιαστικής Αλυσίδας Λιμένων και Θαλάσσιων Μεταφορών

Απευθύνεται σε άνεργους και εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με την χρήση εφαρμογών παρακολούθησης της εφοδιαστικής αλυσίδας λιμένων και θαλάσσιων μεταφορών (E.R.P)

Ενδεικτικές Ενότητες:

1. Βασικές αρχές της Διοίκησης και της Λειτουργίας των Ναυτιλιακών Μεταφορών
2. Στάδια ανάπτυξης λιμένων
3. Πληροφορική στην Εφοδιαστική
4. Διαχείριση αποθεμάτων
5. Βιώσιμη Ανάπτυξη και Κυκλική Οικονομία
6. Διαχείριση αποθεμάτων

Υπεύθυνος εξυπηρέτησης Πελατών και έκδοσης εισιτηρίων με χρήση νέων τεχνολογιών στα ακτοπλοϊκές συγκοινωνίες

Απευθύνεται σε άνεργους και εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε τουριστικά ταξιδιωτικά γραφεία, ακτοπλοϊκές επιχειρήσεις

στην διαχείριση πελάτων και στην έκδοση εισιτηρίων.

Ενδεικτικές Ενότητες:

1. Εισαγωγή στην πληροφορική
2. Εξυπηρέτηση πελατών
3. Πληροφοριακά συστήματα στις ακτοπλοϊκές συγκοινωνίες
4. Βασικές αρχές λογιστικής
5. Τουριστικές υπηρεσίες

Στέλεχος Διαχείρισης Εφοδιαστικής Αλυσίδας

Απευθύνεται σε άνεργους και εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με την υλοποίηση δραστηριοτήτων σχετικών με τη λειτουργία της εφοδιαστικής αλυσίδας ναυτιλιακών επιχειρήσεων ώστε να επιτυγχάνεται η βέλτιστη εισροή, εκροή, αποθήκευση και διάθεση αγαθών – υπηρεσιών της επιχείρησης.

Ενδεικτικές Ενότητες:

1. Διοίκηση επιχειρήσεων
2. Διαχείριση αποθεμάτων
3. Οργάνωση και διοίκηση αποθηκών και μεταφορών
4. Διοίκηση συμβάσεων
5. Πληροφοριακά συστήματα
6. Κατανόηση των ειδών καναλιών διανομής

Στέλεχος Διαμεταφοράς Προϊόντων / Διαλογέας

Απευθύνεται σε άνεργους και εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε υπηρεσίες που αφορούν στην μεταφορά, συγκέντρωση,

αποθήκευση, διαχείριση, συσκευασία ή διανομή αγαθών.

Ενδεικτικές Ενότητες:

1. Μέθοδοι παραλαβής αγαθών
2. Διαχείριση αποθήκης
3. IT tools πχ., WMS, MRPI& II, ABC
4. Οικονομικά μεταφορών
5. Πιστοποιήσεις
6. Μεταφορά και πράσινη εφοδιαστική αλυσίδα

Υπηρεσίες Συντήρησης Σκαφών

Απευθύνεται σε άνεργους και εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με την υποστήριξη της συντήρησης σκαφών που χρησιμοποιούνται στην ακτοπλοΐα -θαλάσσιες μεταφορές.

Ενδεικτικές Ενότητες:

1. Εισαγωγή στη Ναυπηγική και Θαλάσσια Τεχνολογία
2. Μηχανολογικά σχέδια
3. Ηλεκτροτεχνικές Εφαρμογές
4. Ιδιομορφίες σκαφών
5. Επισκευές
6. Πιστοποιήσεις

Ιχθυοκαλλιέργειες -Υδατοκαλλιέργειες

Τεχνικός Ιχθυοτροφείων

Απευθύνεται σε άνεργους και εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε τεχνικές θέσεις σε εγκαταστάσεις ιχθυοκαλλιέργειας όπως στις πλωτές εγκαταστάσεις, τον ιχθυογεννητικό

σταθμό, την ποιότητα και την ασφάλεια των τροφίμων, το συσκευαστήριο και την διοίκηση.

Ενδεικτικές Ενότητες:

1. Εισαγωγή στην Ιχθυολογία
2. Διατροφή & τεχνολογία ιχθυοτρόφων
3. Αλιευτική τεχνολογία
4. Εκτροφές ιχθύων γλυκού νερού
5. Νομοθεσία

Τεχνικός Υδατοκαλλιιεργειών

Απευθύνεται σε άνεργους και εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε τεχνικές θέσεις σε εγκαταστάσεις Υδατοκαλλιιεργειών όπως στις πλωτές εγκαταστάσεις, την ποιότητα και την ασφάλεια των τροφίμων, και την διοίκηση.

Ενδεικτικές Ενότητες:

1. Εισαγωγή στις υδατοκαλλιέργειες
2. Εξοπλισμός & μηχανική υδατοκαλλιιεργειών
3. Περιβαλλοντική διαχείριση υδατοκαλλιιεργειών
4. Νομοθεσία

Χειριστές μηχανών επεξεργασίας και συντήρησης ιχθύων

Απευθύνεται σε άνεργους και εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε εγκαταστάσεις ιχθυοκαλλιέργειας στην χρήση μηχανών επεξεργασίας και συντήρησης ιχθύων.

Ενδεικτικές Ενότητες:

1. Εισαγωγή στην Ιχθυολογία
2. Είδη ιχθύων
3. Λειτουργίες μηχανημάτων
4. Νομοθεσία

5. Βασικές έννοιες των συστημάτων επεξεργασίας ιχθύων

Στέλεχος εξαγωγικού και διεθνούς εμπορίου

Απευθύνεται σε άνεργους και εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με τον σχεδιασμό και στην παρακολούθηση των πωλήσεων επιχείρησης εμπορίας προϊόντων γαλάζιας οικονομίας (αλιεύματα κλπ), διαπραγματεύονται συμβάσεις με οίκους του εξωτερικού σχετικά με τα κέντρα πωλήσεων και διανομής, και υποστηρίζουν την αποτελεσματική λειτουργία εξαγωγών και πωλήσεων σε άλλα κράτη.

Ενδεικτικές Ενότητες:

1. Βασικές αρχές λειτουργίας των εξαγωγικών επιχειρήσεων
2. Βασικές αρχές του marketing
3. Προώθηση πωλήσεων σε ξένες αγορές
4. Εκθεσιακό marketing & συμμετοχή σε εκθέσεις
5. Φορολογικά & τελωνειακά θέματα.

Παράκτιος Τουρισμός

Υπάλληλος Διοικητικής Υποστήριξης σε Τουριστικές Επιχειρήσεις

Απευθύνεται σε άνεργους και εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε τμήματα οικονομικών, λογιστηρίου, προμηθειών, διοικητικής υποστήριξης σε τουριστικές επιχειρήσεις (ξενοδοχεία, καταλύματα, γαστρονομικός τουρισμός, συνεδριακός τουρισμός κ.α.).

Ενδεικτικές Ενότητες:

1. Τουρισμός και είδη τουρισμού
2. Βιώσιμος Τουρισμός
3. Οργάνωση εργασιών υπαλλήλου γραφείου
4. Προγράμματα Πληροφορικής
5. Βασικές λογιστικές αρχές
6. Επικοινωνιακές πολιτικές

Στέλεχος υποστήριξης δραστηριοτήτων Αλιευτικού Τουρισμού

Απευθύνεται σε άνεργους και εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με την διοργάνωση αλιευτικών εκδρομών σε επιχειρήσεις Αλιευτικού Τουρισμού (έκδοση εισιτηρίων, τουρισμός εμπειρίας κ.α.).

Ενδεικτικές Ενότητες:

1. Εισαγωγή στον Τουρισμό
2. Δραστηριότητες αλιευτικού τουρισμού
3. Αγγλική ορολογία
4. Εξυπηρέτηση πελατών
5. Μέθοδοι πώλησης
6. Βασικές γνώσεις στις τεχνικές αλιείας

Εκπαιδευτής Θαλάσσιων Σπορ (Ιστιοπλοΐα)

Απευθύνεται σε άνεργους και εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε επιχειρήσεις που πωλούν υπηρεσίες θαλασσίων αθλητικών δραστηριοτήτων.

Ενδεικτικές Ενότητες:

1. Βασικές αρχές ναυσιπλοΐας
2. Γενικές αρχές ναυτικής ασφάλειας
3. Βασική εκπαίδευση πρώτων βοηθειών
4. Διεθνείς κανονισμοί
5. Σκάφος και τουρισμός

E-commerce & Hospitality Sales & Marketing

Απευθύνεται σε άνεργους και εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε τουριστικές ξενοδοχειακές και άλλες επιχειρήσεις που σχεδιάζουν, προωθούν και υλοποιούν πωλήσεις Συνεδριακών και Εκθεσιακών Χώρων και Εκδηλώσεων καθώς και άλλων υπηρεσιών που παρέχει η ξενοδοχειακή/ τουριστική επιχείρηση.

Ενδεικτικές Ενότητες:

1. Εισαγωγή στο Ηλεκτρονικό Εμπόριο
2. Μοντέλα Ηλεκτρονικών Επιχειρήσεων
3. Ηλεκτρονικές Προμήθειες
4. Ηλεκτρονικό Εμπόριο και Ασφάλεια Συναλλαγών
5. Συστήματα Ηλεκτρονικών Πληρωμών
6. Προετοιμασία Ηλεκτρονικού Καταστήματος
7. Εισαγωγή στη Δημιουργία e-shop

Υπάλληλος Υποδοχής/ Εξυπηρέτησης Πελατών

Απευθύνεται σε άνεργους και εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε χώρους υποδοχής και φιλοξενίας – διαμονής σε κρουαζιέρες.

Ενδεικτικές Ενότητες:

1. Διαδικασίες και έννοιες στην εξυπηρέτηση του πελάτη
2. Πολιτική εξυπηρέτησης πελατών
3. Βασικές λειτουργίες των συστημάτων διαχείρισης των σχέσεων με τους πελάτες (Customer Relationship Management – CRM)
4. Χρήση Βασικών Δεικτών Απόδοσης (KPIs) για την αξιολόγηση της εξυπηρέτησης πελατών
5. Βασικές έννοιες θαλάσσιου τουρισμού.

Βιβλιογραφία

Albekov, A., Vovchenko, N., Medvedkina, Y., Medvedkin, T. (2017), *Green Economy and Economic Growth: Trends, Challenges and Opportunities for the EU*. Στο: International Journal of Economics and Business Administration, Volume V, Issue 1, 2017.

EU Commission & IRENA (2018), *Renewable Energy Prospects for the European Union*, ISBN: 978-92-9260-007-5.

EU Commission (2022), *Green growth and circular economy*. Διαθέσιμο online:

<https://ec.europa.eu/environment/green-growth/>

EU Commission (2022), *Pact for Skills: a new partnership to promote skills in the fields of energy management and renewables*.

European Union (2022), *The Blue Economy Report 2022 Annexes*, διαθέσιμο στο <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/8ebb4561-db10-11ec-a95f-01aa75ed71a1/language-en>

Eurostat (2021), *Διάρθρωση της απασχόλησης κατά NUTS2 για το έτος 2019*.

⁶¹ Eurostat (2021), *Διάρθρωση της επιχειρηματικότητας κατά NUTS2-3 για το έτος 2019*.

Szomolányioná, J. (2018), Report on European Energy Efficiency Services Markets and Quality, Developed as part of the "QualitEE – Quality Certification Frameworks for Energy Efficiency Services" project supported by the EU's Horizon 2020 programme.

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα» (2021), Ετήσιος απολογισμός ΠΕΠ «Δυτική Ελλάδα» 2014-20.

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα» (2022), *Προσχέδιο ΠΕΠ «Δυτική Ελλάδα» 2021-27*.

Ελληνική Κυβέρνηση (2020), *Μακροχρόνια Στρατηγική για το έτος 2050*.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2022), Ευρωπαϊκό Σύστημα Ταξινόμησης Δεξιοτήτων/ Ικανοτήτων, Προσόντων και Επαγγελματών (ESCO), Διαθέσιμο online: <https://esco.ec.europa.eu/el>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2022), *Οι προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης την περίοδο 2019-2024*, Διαθέσιμο online: https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/eu-priorities_el

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (2021), *Η οικονομία: αποδοτική από πλευράς πόρων, πράσινη και κυκλική. Για το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πληροφοριών και Παρατηρήσεων για το Περιβάλλον (Eionet).*

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων ΓΣΕΒΕΕ (2021), Προοπτική διερεύνηση δεξιοτήτων (skills forecast) – Μέθοδοι και τεχνικές, υπό την επίβλεψη της Α. Σπανακά.

Νόμος 4887/2022, «Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη», ΦΕΚ Α' 16/04-02-2022.

Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (2021), *Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας 2021 – 2025.*

Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (2022), *Επενδυτικό προφίλ – Επένδυσε στην ΠΔΕ, Διαθέσιμο online:*

https://www.pde.gov.gr/invest_in_PDE/index.php/el/

Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (2022), *Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας 2021-23 – Στρατηγικός Σχεδιασμός.*

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, Τροφίμων και Αλιείας, (2021) *Μικρή Παράκτια Αλιεία στην Ελλάδα: Πυλώνας ανάπτυξης στο πλαίσιο της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής με ορίζοντα το 2030.*

Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων (2022), *Νέα Προγραμματική Περίοδος 2021-27, Διαθέσιμο online:*

<https://www.espa.gr/el/Pages/newprogperiod21-27.aspx>

Υπουργείο Οικονομικών (2022), *Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0».*

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ
Σήμερα αντιδίδεις!

Περιφερειακός Μηχανισμός
Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς
Εργασίας Δυτικής Ελλάδος

www.eeogroup.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014 – 2020

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη που αξίζει